

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน โพรแกรมวิชานิติศาสตร์ในวิทยาลัยครู มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หลักสูตร และเกณฑ์มาตรฐานในการเปิดสอนโพรแกรมวิชานิติศาสตร์ในวิทยาลัยครู วิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน โพรแกรมวิชานิติศาสตร์ในวิทยาลัยครู ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ บัณฑิตและนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโพรแกรมวิชานิติศาสตร์ในวิทยาลัยครู สภาพการทำงานរបบัณฑิต และเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ บัณฑิต และนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 เกี่ยวกับหลักสูตรและสภาพการจัดการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์โพรแกรมวิชานิติศาสตร์ในวิทยาลัยครูโดยอาศัยแนวทฤษฎีของ Brantley

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เกณฑ์มาตรฐานวิชาการ โพรแกรมวิชานิติศาสตร์ของกรมการฝึกหัดครู โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานกลางของทบวงมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนโพรแกรมวิชานิติศาสตร์

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 สถานภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4

4.3 สถานภาพของบัณฑิต

4.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ บัณฑิต และนักศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน

4.5 ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

4.6 ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

4.7 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการทำงาน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์โพรแกรมวิชานิติศาสตร์ในวิทยาลัยครูโดยอาศัยแนวทฤษฎีของ Brantley ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดในการวางแผนหลักสูตรของ Brantley มาประกอบเป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์โพรแกรมวิชานิติศาสตร์ของวิทยาลัยครูตามประเด็นต่อไปนี้คือ

1. นโยบายและความจำเป็นในการสร้างหรือพัฒนาโปรแกรมวิชานิตศาสตร์

โปรแกรมวิชานิตศาสตร์ในวิทยาลัยครูได้รับการพัฒนาขึ้น เนื่องจากความต้องการครูเริ่มอ้อมตัวในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 3 (วิจัยการศึกษา 2518) ดังนั้นในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4 จึงได้กำหนดนโยบายในการผลิตครูให้คงที่หรือผลิตให้น้อยลง โดยหันมาเน้นด้านคุณภาพให้มาก (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.) จากการควบคุมปริมาณการผลิตครูและต้องลดปริมาณการผลิตลงมา ส่งผลให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานของวิทยาลัยครูโดยรวม เพราะวิทยาลัยครูทั้งหมดในสังกัดของกรมการฝึกหัดครู รวม 36 แห่ง มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมากมาย การลดปริมาณการผลิตบัณฑิตสายครูศาสตร์ โดยไม่มีการชดเชยปริมาณงานด้านอื่นเป็นเรื่องที่ดำเนินการได้ยาก เพราะไม่สามารถใช้ทรัพยากรของวิทยาลัยครูให้คุ้มค่า กรมการฝึกหัดครูจึงมีนโยบายต้องการขยายฐานการผลิตบุคลากรสาขาวิชาการอื่น (สัมภาระณัฐระ ปรวาลพฤษ))

จากนโยบายของกรมการฝึกหัดครู ที่จะจัดการศึกษาในสาขาวิชาการอื่นนี้เอง จึงได้ดำเนินการศึกษาความต้องการกำลังคนในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ ผลจากการศึกษาพบว่า ยังมีความต้องการกำลังคนในระดับกลางค่อนข้างสูงในสาขาอาชีพต่าง ๆ แต่เนื่องจากตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูขณะนั้น ไม่เอื้ออำนวยให้วิทยาลัยครูสามารถดำเนินการได้เต็มที่ กรมการฝึกหัดครูจึงแก้ปัญหาโดยดำเนินการในรูปแบบของวิทยาลัยชุมชน และได้ริเริ่มวิทยาลัยชุมชนขึ้นในปี พ.ศ. 2525 (การฝึกหัดครู ม.ป.ป.) ขณะเดียวกันก็ได้ดำเนินการเพื่อขอแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูด้วย และสามารถแก้ไขได้สำเร็จในปี พ.ศ. 2527 หลังจากแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูสำเร็จแล้ว ภารกิจของวิทยาลัยชุมชนจึงยุติ วิทยาลัยครูจึงได้จัดการศึกษาตามภารกิจของพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2527 และสามารถจัดการศึกษาในสาขาวิชาการอื่นได้ถึงระดับปริญญา ซึ่งก่อนหน้านั้นจัดการศึกษาได้เพียงระดับอนุปริญญา

จากข้อมูลดังกล่าวมาทั้งหมดนี้ ชี้ให้เห็นว่า กรมการฝึกหัดครูมีนโยบายขยายการผลิตบุคลากร โดยจัดการศึกษาในสาขาวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นมา จากเดิมที่เคยจัดการศึกษาเฉพาะสายครูศาสตร์ ทั้งนี้เพราะมีความจำเป็นที่ต้องการชดเชยปริมาณงานส่วนหนึ่งที่ลดลงไป เนื่องจากการลดปริมาณการผลิตบัณฑิตสายครูศาสตร์ เพื่อจะได้สามารถใช้อุปกรณ์และทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในขณะเดียวกันพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูได้รับการแก้ไขให้วิทยาลัยครูเป็นสถานบันการศึกษาและวิจัย สามารถจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น และเมื่อพิจารณาถึงสภาพที่ตั้งของวิทยาลัยครูแล้ว มีวิทยาลัยครูตั้งอยู่ในต่างจังหวัดถึง 30 จังหวัด การขยายฐาน

การจัดการศึกษาไปในสาขาวิชาการอื่น นอกจากช่วยให้การใช้ทรัพยากรของวิทยาลัยคุ้มค่าแล้ว ผลประโยชน์ที่ตามมาก็คือ ช่วยให้ประชาชนที่อยู่ในจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยครูและจังหวัดใกล้เคียงได้มีโอกาสเข้าไปเรียนได้ง่ายและสะดวกขึ้น ซึ่งแต่เดิมอาจจะไม่มีโอกาสเข้าไปศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ หรือของเอกชนที่เปิดสอนอยู่แล้ว เนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ หรืออาจมีโอกาสเข้าเรียนได้แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง นโยบายของกรมการฝึกหัดครูในส่วนนี้ จึงนับว่าได้ประโยชน์ทั้งในส่วน of วิทยาลัยครูเอง และประโยชน์ต่อการศึกษาในส่วนรวมด้วย

สำหรับการเลือกโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ เป็นโปรแกรมวิชาหนึ่งที่เปิดสอนในวิทยาลัยครู นั้นเป็นเพราะว่ากรมการฝึกหัดครูได้ทำการศึกษาความต้องการอาชีพในท้องถิ่นขึ้น (กรมการฝึกหัดครู, 2527) ทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับชื่อโปรแกรมวิชาและพบว่าโปรแกรมวิชาการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นแขนงวิชาหนึ่งของโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ในปัจจุบัน เป็นโปรแกรมวิชาที่ท้องถิ่นมีความต้องการ ระยะเวลาได้จัดทำหลักสูตรในระดับอนุปริญญา ก่อน โดยพัฒนามาจากหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พ.ศ. 2519 เพิ่มเติม พ.ศ. 2525 ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกเทคนิคการอาชีพ (ระดับอนุปริญญา) มีการปรับปรุงรายวิชาต่าง ๆ มาเป็นหลักสูตรวิทยาลัยครู พ.ศ. 2528 เปิดสอนด้านนิติศาสตร์ 2 วิชาเอก คือ วิชาเอกวารสารและการประชาสัมพันธ์ กับวิชาเอกศิลปการสื่อสารและการโฆษณา (สัมภาษณัฐระ ประवालพฤกษ์) เมื่อใช้ระยะเวลาหนึ่งพบว่าไม่สมบูรณ์ จึงได้พัฒนามาเป็นโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ระดับอนุปริญญา ซึ่งเป็นหลักสูตรวิทยาลัยครูปี พ.ศ. 2531 ส่วนโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ได้พัฒนาขึ้นมาใหม่โดยอาศัยข้อมูลจากหลักสูตรของสถาบันอื่น ๆ นำมาปรับและวิเคราะห์ แล้วสร้างขึ้นมาโดยยึดอยู่บนปรัชญาของหลักสูตรวิทยาลัยครูได้เป็นหลักสูตรวิทยาลัยครู ระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ พ.ศ. 2530 และเริ่มเปิดสอนในปีการศึกษา 2531 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

2. ความพร้อมของทรัพยากร

ความพร้อมของทรัพยากรที่นำมาวิเคราะห์ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้เน้นเฉพาะการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรก่อนจัดการเรียนการสอนว่า วิทยาลัยครูมีการดำเนินการอย่างไร โดยพิจารณาการเตรียมความพร้อมของวิทยาลัยครูที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน 3 ด้านคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสถานที่ ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือ

2.1 ด้านอาจารย์ผู้สอน

เนื่องจากกรมการฝึกหัดครูมีนโยบายจัดการศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ในวิทยาลัยครู แต่ทรัพยากรด้านอาจารย์ผู้สอนที่วิทยาลัยครูมีอยู่ในขณะนั้น ถ้าจะนำมาใช้จัดการศึกษา

โปรแกรมวิชานิติศาสตร์โดยตรง ในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างไม่พร้อม เพราะสภาพของวิทยาลัยครูก่อนการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2527 วิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง ทำหน้าที่ผลิตครูเพียงอย่างเดียว อาจารย์ผู้สอนที่มีอยู่ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการนำมาใช้ผลิตบัณฑิตสายครูศาสตร์ อาจจะมีบางส่วนที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับนิติศาสตร์บ้าง เพราะวิทยาลัยครูมีการผลิตครูสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง (ระดับอนุปริญญา) วิชาเอกเทคนิคการอาชีพ วารสารและการประชาสัมพันธ์ วิชาเอกเทคนิคการอาชีพการถ่ายภาพและการโฆษณา ซึ่งจัดการเรียนการสอนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 เมื่อกรมการฝึกหัดครูมีนโยบายที่จะเปิดสอนในโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ จึงมีการเตรียมความพร้อมในด้านอาจารย์ผู้สอนโดยดำเนินการดังนี้

- 2.1.1 กรมการฝึกหัดครูมีนโยบายให้อาจารย์ในวิทยาลัยครูศึกษาต่อในสาขาวิชาด้านนิติศาสตร์ ในระดับปริญญาโท
- 2.1.2 โอนอาจารย์จากภาควิชาอื่นมาสังกัดภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ (สัมภาษณ์ ประเสริฐ พงษ์ประดิษฐ์, สุพจน์ พฤกษ์วัน)
- 2.1.3 ขอความร่วมมือคณาจารย์นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยช่วยจัดอบรมเข้มให้กับอาจารย์ของวิทยาลัยครู (สัมภาษณ์ สุพจน์ พฤกษ์วัน)
- 2.1.4 จัดหาอาจารย์พิเศษเพื่อช่วยสอนในบางรายวิชา
- 2.1.5 ขออัตราเพื่อบรรจุข้าราชการในสาขาที่ขาดแคลน (สัมภาษณ์ สุพจน์ พฤกษ์วัน, ประเสริฐ พงษ์ประดิษฐ์)

จากการเตรียมความพร้อมทางด้านอาจารย์ผู้สอนดังกล่าว ทำให้วิทยาลัยครูหลายแห่งมีความพร้อมอยู่ในระดับหนึ่งที่สามารถจะเปิดสอนได้

2.2 ด้านสถานที่

เนื่องจากวิทยาลัยครู ซึ่งจัดการเรียนการสอนสายครูศาสตร์เมื่อมีนโยบายลดปริมาณการผลิตบัณฑิต ทำให้มีห้องเรียนบางส่วนว่างพอที่จะนำมาใช้เป็นห้องสำหรับเรียนภาคทฤษฎีได้ ส่วนห้องสำหรับเรียนภาคปฏิบัติ เนื่องจากสภาพของการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโปรแกรมวิชา โดยเฉพาะนิติศาสตร์มีความแตกต่างกับห้องปฏิบัติการทางด้านครุศาสตร์มาก ดังนั้น ความพร้อมทางด้านห้องปฏิบัติการส่วนใหญ่จึงไม่มี ส่วนการเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ เพื่อเปิดสอนโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ จากการเยี่ยมชมวิทยาลัยครู เพื่อสำรวจข้อมูลทางกายภาพ การสังเกตของผู้วิจัยและสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า วิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีวิทยาลัยครู 5 แห่ง ที่ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่มาจากสถานที่เดิมที่มีอยู่แล้ว วิทยาลัยครู 2 แห่งใช้อาคารที่สร้างใหม่ในสถานที่ตั้งที่เป็นวิทยาลัยครูเดิม แต่ใช้ร่วมกันกับคณะวิชาวิทยาการจัดการ มีเพียงแห่งเดียวที่

สร้างอาคารในสถานที่ใหม่ ตั้งอยู่ภายนอกวิทยาลัยครูเดิม โดยย้ายคณะวิชาวิทยาการจัดการไปอยู่ในสถานที่ใหม่ทั้งหมด

2.3 ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือ

ทรัพยากรด้านอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้เปิดสอนทางด้านนิเทศศาสตร์ ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเฉพาะของโปรแกรมวิชา อาจจะมีอุปกรณ์และเครื่องมือบางส่วนที่สามารถใช้ร่วมกันได้บ้างกับบางภาควิชา เช่น อุปกรณ์ของห้องมิดีใช้สำหรับล้าง-อัดและขยายภาพขาวดำและเครื่องมือด้านโสตทัศนอุปกรณ์ เช่น เครื่องถ่ายทำวิดีโอ ซึ่งเป็นของภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาประกอบด้วยลักษณะการบริหารงานของวิทยาลัยครู ในระยะแรกมีเพียงคณะวิชาครุศาสตร์เพียงคณะเดียวและเริ่มมีคณะวิชาอื่นเพิ่มขึ้นมาในระยะหลังบ้าง แต่ทรัพยากรในด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ บางส่วนยังคงใช้ร่วมกัน ดังนั้นการเตรียมความพร้อมในด้านเครื่องมือและอุปกรณ์จึงมีการดำเนินการเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.3.1 ในระหว่างที่ยังไม่สามารถจัดซื้อหรือจัดหาได้ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดที่สามารถใช้ร่วมกับคณะวิชาอื่นที่มีอยู่แล้วได้ ก็ใช้ร่วมกันไปก่อน ซึ่งวิทยาลัยครูหลายแห่งยังมีลักษณะการใช้ใช้อุปกรณ์และเครื่องมือบางอย่างร่วมกับคณะวิชาอื่นจนกระทั่งปัจจุบัน เช่น อุปกรณ์และห้องมิดี ซึ่งเป็นของภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาและของภาควิชาศิลปะ

2.3.2 จัดตั้งงบประมาณเพื่อขอซื้ออุปกรณ์บางอย่าง แต่การขอตั้งงบประมาณเพื่อจัดซื้อประสบปัญหาพอสมควร เนื่องจากเครื่องมือมีราคาแพง บางครั้งไม่ได้รับงบประมาณในการจัดซื้อ หรือบางครั้งขอซื้อเป็นชุดแต่ได้เพียงบางส่วน จึงไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร (สัมภาษณ์ ขนิษฐา สมว่าง)

จากข้อมูลในการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรทั้ง 3 ด้าน วิทยาลัยครูแต่ละแห่งอาจจะใช้ระยะเวลาแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพและลักษณะของทรัพยากรที่มีอยู่เดิม รวมทั้งวิธีการที่จะได้มาซึ่งทรัพยากรในส่วนที่ขาด หากวิทยาลัยครูใดมีความพร้อมของทรัพยากร ก็สามารถเสนอเพื่อขออนุมัติเปิดสอนได้ทันที ดังที่ สุวีระ ประवालพฤกษ์ ได้ให้สัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า "หากสภาการศึกษาพิจารณาแล้ว และก่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า สามารถเปิดสอนได้ ก็จะอนุมัติให้เปิดสอน"

3. ปัญหา จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเป้าหมายในการผลิตบัณฑิต

หลักสูตรวิทยาลัยครูสายศิลปศาสตร์ ยึดปรัชญา ความเป็นเลิศและเสรีภาพทางวิชาการ โดยมีจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับหลักการในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชา รวมทั้งเน้นการให้การศึกษาเพื่อสร้างคนเป็นคนดี มีความรู้

และทักษะ ความสามารถในการเทคนิควิี การจัดการงานอาชีพ และมีทัศนคติที่ดีต่อสาขาวิชาที่ศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2530)

จากปรัชญาของหลักสูตรวิทยาลัยครูสายศิลปศาสตร์ ซึ่งยึดความเป็นเลิศและเสรีภาพทางวิชาการ เพราะว่าวิทยาลัยครูต้องการผลิตบัณฑิตสายศิลปศาสตร์ โดยเฉพาะโปแกรมมิชานินเทศศาสตร์ให้เป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ เพื่อที่จะสามารถแข่งขันกับบัณฑิตนเทศศาสตร์ของสถาบันการศึกษาอื่น ซึ่งผลิตบัณฑิตนเทศศาสตร์มาก่อน จนเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของสังคมในปัจจุบัน ดังนั้นทางหนึ่งที่วิทยาลัยครูจะผลิตบัณฑิตนเทศศาสตร์ให้เป็นที่ยอมรับและได้รับความเชื่อถือของหน่วยงานที่ใช้บัณฑิตและสังคม บัณฑิตจะต้องมีความรู้ความสามารถสูง ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ มีเสรีภาพทางวิชาการ สามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากศาสตร์ในแขนงวิชาที่ศึกษาได้อย่างกว้างขวาง

ส่วนจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือเป้าหมายที่หลักสูตรวางไว้เพื่อดำเนินการให้บรรลุผลตามปรัชญา เนื่องจากวิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษา จึงมุ่งจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการจัดการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ให้ได้มาตรฐานทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ นอกจากนี้การที่เน้นการให้การศึกษาเพื่อสร้างคนเป็นคนดี สอดคล้องกับค่านิยมของสังคมไทยที่ยกย่องและยอมรับคนดี โดยเฉพาะบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรของวิทยาลัยครูนั้น จะต้องเป็นคนดี มีความรู้และทักษะ มีความสามารถในการเทคนิควิี และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือหลักสูตรยังมีความมุ่งหมายให้บัณฑิตมีความสามารถในการจัดการงานอาชีพ โดยมีเจตนาเพื่อให้บัณฑิตนเทศศาสตร์ของวิทยาลัยครูที่ต้องการดำเนินงานที่เป็นธุรกิจส่วนตัว สามารถนำความรู้ด้านการจัดการงานอาชีพไปใช้ประโยชน์ได้ (สัมภาษณ์ สุวีระ ปรวาลพฤกษ์)

สำหรับเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตโปแกรมมิชานินเทศศาสตร์นั้น เนื่องจากหลักสูตรวิทยาลัยครูเป็นหลักสูตรกลางที่จัดทำขึ้นเพื่อให้วิทยาลัยครูทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดนำไปใช้ โดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนและความพร้อมของวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง จึงได้กำหนดผู้ลงทะเบียนเรียน งบประมาณ และทรัพยากรอย่างกว้าง ๆ คือ จำนวนผู้ที่ลงทะเบียนเรียน กลุ่มละไม่เกิน 35 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทรัพยากร และงบประมาณที่มีอยู่จะต้องให้สอดคล้องกัน จากข้อมูลที่ได้ในการสำรวจและเยี่ยมชมวิทยาลัยครูที่เลือกเป็นประชากร พบว่า ส่วนใหญ่จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนแต่ละกลุ่ม มีความสอดคล้องกับทรัพยากรและงบประมาณที่วิทยาลัยครูมีอยู่ โดยเฉพาะงบประมาณเพียงพอในการดำเนินการ และเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชุมชนในท้องถิ่นที่ต้องการงานอาชีพในระดับกลาง วิทยาลัยครูจึงได้กำหนดเป้าหมายในการผลิตบุคลากรโปแกรมมิชานินเทศศาสตร์เป็น 2 ลักษณะ คือ ผลิตบุคลากรในระดับอนุปริญญา เพื่อป้อนตลาดในระดับกลาง ขณะเดียวกันผลิตบุคลากรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี โดยผู้เรียน

จะเรียน 4 ปี เมื่อจบหลักสูตรปริญญาตรีแล้วไปทำงาน หรือเรียน 2 ปี ตามหลักสูตรอนุปริญญา เพื่อรับอนุปริญญา เมื่อไปทำงานระยะหนึ่งแล้วกลับมาศึกษาต่อตามหลักสูตรปริญญาตรี 2 ปีหลังหรือจะศึกษาต่อโดยไม่ไปทำงานก็สามารถทำได้ ทั้งนี้วิทยาลัยครูจะโอนหน่วยกิตจากหลักสูตรอนุปริญญา และให้ศึกษาต่อตามหลักสูตรปริญญาตรีอีก 2 ปี ก็จะได้ปริญญาเช่นกัน การจัดหลักสูตรในลักษณะนี้ เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวผู้เรียนและวิทยาลัยครู เพราะสามารถผลิตบุคลากรได้ตามความต้องการทั้งระดับกลาง และระดับสูงไปพร้อม ๆ กัน และผู้เรียนก็สามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ การจัดการศึกษาในลักษณะนี้ยังมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากวิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษาส่วนท้องถิ่น นอกจากจะทำหน้าที่ผลิตบุคลากรทั้งระดับกลาง และระดับสูงสนองความต้องการของท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นการช่วยยกระดับให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่แล้วในท้องถิ่นสามารถเพิ่มวิทยฐานะ โดยการศึกษาต่อได้ถึงระดับปริญญาตรี ซึ่งสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เพื่อที่จะก้าวไปสู่การปฏิบัติงานในระดับที่สูงขึ้น นับเป็นการเพิ่มคุณภาพและคุณค่าให้กับทรัพยากรมนุษย์ในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรนิเทศศาสตร์ของวิทยาลัยครู กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และประสบการณ์ สามารถประกอบอาชีพด้านนิเทศศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้บัณฑิตมีคุณสมบัติดังนี้

4.1.1 มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านนิเทศศาสตร์เป็นอย่างดี

4.1.2 มีเจตคติที่ดีต่องานด้านนิเทศศาสตร์และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาสังคมและท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

4.1.3 มีความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อสังคมและวิชาชีพนิเทศศาสตร์

4.1.4 มีความสามารถในการจัดการงานบริหารและสร้างสรรค์งานด้านนิเทศศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ

จากวัตถุประสงค์ข้างต้นจะเห็นว่า โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์มุ่งให้บัณฑิตมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านนิเทศศาสตร์เป็นอย่างดี มีเจตคติที่ดีและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาสังคมและท้องถิ่นได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตรที่มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยให้บัณฑิตเป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะด้านนิเทศศาสตร์เป็นอย่างดี

การกำหนดวัตถุประสงค์ให้มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรที่เน้นการให้การศึกษาเพื่อสร้างคนเป็นคนดี

วัตถุประสงค์ข้อสุดท้ายของหลักสูตร ให้มีความสามารถในการจัดการงานบริหาร และสร้าง-
สร้งงานด้านนิเทศศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งให้
บัณฑิตมีความสามารถในการจัดการงานอาชีพ

เมื่อมองในภาพรวมแล้ว การกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ มีความ
สอดคล้องกับปรัชญาและความมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้

4.2 เนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ ถ้าพิจารณาตาม
ตามโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาของหมวดวิชาพื้นฐาน ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชาจัดเนื้อหาเป็น
รายวิชาต่าง ๆ และลักษณะการเรียนดังนี้

กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร บังคับให้เรียน 2 รายวิชา คือ รายวิชาการใช้
ภาษาไทย กับรายวิชาห้องสมุดการศึกษาค้นคว้า และให้เลือกเรียนอีก 2 รายวิชาจากกลุ่มย่อยที่ 1
และ 2 กลุ่มย่อยละ 1 รายวิชา เมื่อพิจารณาจากกลุ่มย่อยที่ 2 พบว่า เป็นรายวิชาภาษาต่าง-
ประเทศเพื่อการสื่อสาร ซึ่งน่าจะมีความสำคัญสำหรับผู้เรียนสาขาวิชานิเทศศาสตร์ แต่ผู้เรียน
สามารถเลือกเรียนได้เพียงรายวิชาเดียว

กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บังคับให้เรียน 2 รายวิชา
คือ รายวิชาวิทยาศาสตร์การศึกษากับรายวิชาคณิตศาสตร์ทั่วไป และให้เลือกอีก 2 รายวิชาจาก
รายวิชาในกลุ่มย่อยที่ 1 และ 2 กลุ่มละ 1 รายวิชา กลุ่มแรกจะเป็นรายวิชาที่เกี่ยวกับวิทยา-
ศาสตร์ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ แต่กลุ่มย่อยที่ 2 มี 3 รายวิชา คือ การใช้คอมพิวเตอร์
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และคณิตศาสตร์กับการตัดสินใจ จะเห็นว่ารายวิชาที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
มีประโยชน์ต่อผู้เรียนนิเทศศาสตร์โดยตรงมาก การจัดให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์จึง
นับว่ามีความเหมาะสมอย่างยิ่ง แต่เลือกเรียนได้เพียง 1 รายวิชาเช่นกัน

ส่วนกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีรายวิชาต่าง ๆ ที่มุ่งให้ผู้เรียนมี
ความรู้ในเรื่องของหลักในการดำรงชีวิต และให้รู้จักลักษณะ และการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อ
ที่จะปรับตัวให้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เมื่อมองในภาพรวมแล้ว เนื้อหาที่กำหนดไว้ล้วนมีประโยชน์และผู้เรียนควรจะ
ต้องรู้ เพียงแต่ว่ารายวิชาในบางกลุ่มวิชาน่าจะให้ผู้เรียนได้เรียนมากขึ้น โดยเพิ่มหน่วยกิตและ
รายวิชาที่มีเนื้อหาเอื้อต่อการนำความรู้ไปใช้เพื่อเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตามสาขา
วิชาที่เรียน เป็นต้นว่าความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ที่จะนำมาใช้สร้างงานทางด้านนิเทศศาสตร์
หรือการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร เพราะปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ข้อมูลข่าวสาร
ต่าง ๆ สามารถสื่อถึงกันได้รวดเร็ว โดยเฉพาะสื่อที่เป็นข่าวสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศ

นักนิเทศศาสตร์ควรที่จะสามารถสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นในส่วนของวิชาพื้นฐาน อาจจะต้องพิจารณาโดยการปรับปรุงเหมาะสมยิ่งขึ้น

เนื้อหาสาระในหมวดวิชาเนื้อหา หลักสูตรกำหนดให้เรียน 82 หน่วยกิต เป็น รายวิชาบังคับ 48 หน่วยกิต ที่เหลือให้เลือกเรียนจาก 5 แขนงวิชา จำนวน 34 หน่วยกิต ได้แก่ แขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา แขนงวิชาวิทยุและโทรทัศน์ และแขนงวิชาภาพนิ่งและภาพยนตร์ หรือจะเรียนเพียงแขนงวิชาเดียวทั้ง 34 หน่วยกิต หรือจะเลือกเรียน 2 แขนงวิชาก็ได้ แต่ถ้าเลือกเรียนเพียง 2 แขนงวิชา จะต้องเลือกรายวิชาจากแขนงวิชาใดวิชาหนึ่ง ไม่ต่ำกว่า 20 หน่วยกิต และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชาของวิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่ง พบว่าเกือบทุกแห่งจัดการเรียนการสอนโดยกำหนดให้เรียน 2 แขนงวิชา คือ วารสารศาสตร์กับการประชาสัมพันธ์ การโฆษณากับการประชาสัมพันธ์ หรือวิทยุและโทรทัศน์ มีเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่จัดให้เรียนแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ เพียงแขนงวิชาเดียว

เมื่อพิจารณาจากรายวิชาบังคับพบว่า ส่วนหนึ่งเป็นรายวิชาเฉพาะของแต่ละแขนงวิชาประมาณ 10 รายวิชาจาก 5 แขนงวิชา วิชาบังคับที่เหลือ 7 รายวิชาจะมีเนื้อหาทั่วไปที่สามารถนำไปใช้ได้กับแขนงวิชาต่าง ๆ เกือบทุกแขนงวิชา รายวิชาดังกล่าวได้แก่ ภาษาเพื่อการสื่อสาร หลักและทฤษฎีการสื่อสาร การสื่อสารเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถิติและการวิจัยนิเทศศาสตร์ ศิลปะกับงานกราฟิก การถ่ายภาพ 1 และการผลิตสไลด์

จากข้อมูลในส่วนของหมวดวิชาเนื้อหาจะเห็นว่า ผู้เรียนได้รับความรู้ทั่วไปจากหลักสูตรส่วนหนึ่งที่สามารถใช้ได้กับเกือบทุกแขนงวิชา โดยเฉพาะแขนงวิชาที่เปิดสอนในวิทยาลัยครู คือ วารสารศาสตร์กับการประชาสัมพันธ์ และการโฆษณา สามารถใช้ได้ทั้งหมด ดังนั้นเมื่อรวมรายวิชาอีกส่วนหนึ่งที่มีเนื้อหาเฉพาะของแต่ละแขนงวิชา จึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้เบื้องต้นแต่ละแขนงวิชาอย่างกว้าง ๆ เมื่อเลือกเรียนรายวิชาที่เป็นวิชาเลือกอีก 34 หน่วยกิต จาก 1 หรือ 2 แขนงวิชาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จึงมีความมั่นใจได้ว่า เนื้อหาสาระตามหลักสูตรน่าจะเพียงพอสำหรับการนำไปใช้ แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับแผนการเรียนของแต่ละวิทยาลัยครู และการกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาว่า มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบันหรือไม่เพียงใด

5. โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตร์ โปวแกรมวิชานิเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ของวิทยาลัยครู ประกอบด้วย 5 แขนงวิชา คือ วารสารศาสตร์ การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ วิทยุและโทรทัศน์ ภาพนิ่งและภาพยนตร์ กำหนดหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 144 หน่วยกิต

5.1 ลักษณะของโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย 3 หมวดวิชาคือ

5.1.1 หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป กำหนดให้เรียนทั้งหมด 32 หน่วยกิต ประกอบด้วย 4 กลุ่มวิชาคือ

5.1.1.1	กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	8 หน่วยกิต
5.1.1.2	กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	8 หน่วยกิต
5.1.1.3	กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	8 หน่วยกิต
5.1.1.4	กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	8 หน่วยกิต

5.1.2 หมวดวิชาเฉพาะด้าน กำหนดให้เรียน 106 หน่วยกิต ประกอบด้วย 3 กลุ่มวิชาคือ

5.1.2.1	กลุ่มวิชาเนื้อหา	82 หน่วยกิต
5.1.2.2	กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ	16 หน่วยกิต
5.1.2.3	กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ	8 หน่วยกิต

5.1.3 หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

5.2 เหตุผลที่กรมการฝึกหัดครู จัดโครงสร้างหลักสูตรตามข้อ 5.1

การจัดโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย 3 หมวดวิชาคือ หมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาเฉพาะด้าน และหมวดวิชาเลือกเสรี เพราะว่า โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ เป็นหลักสูตรที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยทั่วไปอยู่ในความควบคุมดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย ถึงแม้ว่าวิทยาลัยครูซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ได้ได้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย แต่เมื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาเช่นเดียวกัน ในการจัดทำหลักสูตรวิทยาลัยครู จึงต้องคำนึงถึงมาตรฐานทั้งทางด้านวิชาการและมาตรฐานของตัวหลักสูตรเอง ดังนั้นกรมการฝึกหัดครูจึงใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ มาเป็นแนวทางในการพิจารณาหลักสูตรวิทยาลัยครูจึงมีโครงสร้างประกอบด้วยหมวดวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว

5.3 การจัดโครงสร้างหลักสูตรของวิทยาลัยครู โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ

5.3.1 การจัดโครงสร้างหลักสูตร ให้มีหมวดวิชาพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั้น เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้กว้างขวาง สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้ดี รวมทั้งให้มีความสมบูรณ์ตั้งร่างกาย จิตใจ และ

มีคุณธรรม ซึ่งจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่มุ่งให้บัณฑิตสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อสังคม มีเจตคติที่ดีต่องานนิเทศศาสตร์ เพราะการที่บัณฑิตจะประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่สามารถใช้ภาษาติดต่อในการสื่อสารได้ดี และสามารถคิดอย่างมีเหตุผล และที่สำคัญบัณฑิตจะต้องมีคุณธรรมและมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

5.3.2 การจัดโครงสร้างหลักสูตรในหมวดวิชาเฉพาะด้าน ให้มีกลุ่มวิชาเนื้อหา กลุ่มวิชาการจัดการ และกลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพราะว่า การให้เรียนกลุ่มเนื้อหา ซึ่งเป็นเนื้อหาสาระมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการเรียนไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ สำหรับกลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ จัดให้เรียน เพื่อที่จะให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้บัณฑิตมีความสามารถในการจัดการงานอาชีพได้นั้นเอง ส่วนกลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพจัดให้เรียน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน เพราะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น เป็นการให้ประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้หลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว

5.3.3 การจัดโครงสร้างหลักสูตร ให้มีหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมุ่งที่จะให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในรายวิชาที่หลักสูตรไม่ได้บังคับได้ตามความสนใจของผู้เรียน เป็นประโยชน์ที่จะช่วยเสริมความรู้ทางด้านวิชาชีพของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ดียิ่งขึ้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน รวมทั้งสามารถสร้างสรรค์งานด้านนิเทศศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 เนื่องจากวิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น กรมการฝึกหัดครูจึงมีนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองตามความต้องการของชุมชน โครงสร้างหลักสูตรของโปรแกรมวิชานิตเทศศาสตร์ จัดกลุ่มวิชาเนื้อหาเป็น 5 แขนงวิชาคือ วารสารศาสตร์ การประชาสัมพันธ์ การโฆษณา วิทยุและโทรทัศน์ ภาพนิ่งและภาพยนตร์ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกรมการฝึกหัดครู เพราะวิทยาลัยครูจะเปิดสอนแขนงวิชาใดก็ได้ ตามความต้องการของชุมชนความต้องการของผู้เรียน และความพร้อมของวิทยาลัยครู

5.5 ความเหมาะสมระหว่างโครงสร้างหลักสูตรกับทรัพยากรของวิทยาลัยครู

5.5.1 การจัดโครงสร้างหลักสูตร ในหมวดวิชาเฉพาะให้ 5 แขนงวิชา ช่วยให้เกิดความสะดวกและเหมาะสมกับทรัพยากรของวิทยาลัยครู เพราะว่าวิทยาลัยครูแต่ละแห่งอาจจะมีทรัพยากรในด้านอาจารย์ผู้สอน สถานที่เรียน เครื่องมือและอุปกรณ์ เหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ ดังนั้นความพร้อมของวิทยาลัยครูในด้านทรัพยากรจึงแตกต่างกันไปตามสภาพ จากโครงสร้าง

ของหลักสูตรดังกล่าวทำให้อาจารย์แต่ละแห่งสามารถที่เลือกโปรแกรมวิชานิตศศาสตร์ ตาม
แขนงวิชาที่เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่มาจัดการเรียนการสอน ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร
กล่าวว่า การที่เลือกเปิดสอนในแขนงวิชาดังกล่าวเพราะมีความพร้อมทางด้านผู้สอน เนื่องจากมี
อาจารย์ที่จบการศึกษาด้านนี้ (สัมภาษณ์ ปิติพร ถาวรสุข, จุฑาทิพย์ ศาสรี, จิตรา จิตราบุญล) เพื่อสนองความต้องการของชุมชน

5.5.2 การแบ่งหมวดวิชาเป็นกลุ่มวิชาต่าง ๆ ช่วยให้อาจารย์สามารถจัดการ
การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับทรัพยากร เพราะภาควิชาที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของ
วิทยาลัยครู แต่ละโปรแกรมวิชาไม่สามารถจัดการศึกษาให้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ได้ทุกรายวิชาตลอด
หลักสูตร แต่ต้องอาศัยบุคลากรของภาควิชาอื่นทำหน้าที่สอนและรับผิดชอบรายวิชาในบางกลุ่มวิชา
ด้วย เช่น กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ คณะวิชาวิทยาการจัดการ เป็นผู้รับผิดชอบ หรือกลุ่มวิชาใน
หมวดวิชาพื้นฐาน ก็จะมีภาควิชาต่าง ๆ รับผิดชอบ เนื่องจากการดำเนินการเกี่ยวกับการจัด
การเรียนการสอนของวิทยาลัยครูมีรูปแบบและลักษณะดังกล่าว โครงสร้างหลักสูตร โปรแกรมวิชา
นิตศศาสตร์ ที่กำหนดไว้จึงมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับทรัพยากร ทั้งในด้านอาจารย์ผู้สอน
สถานที่ และอุปกรณ์

6. การประเมินหลักสูตร

หลักสูตรที่ดีเมื่อผ่านการนำไปใช้ระยะหนึ่งแล้ว ควรจะได้มีการประเมินเพื่อปรับปรุง
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมและเกิดผลดีต่อการใช้หลักสูตรนั้น สำหรับหลักสูตร
นิตศศาสตร์มีการประเมินมาแล้ว 1 ครั้ง ในส่วนที่เป็นตัวหลักสูตร โดยหน่วยศึกษานิตศได้
ติดตามและประมวลปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิทยาลัยครูด้วยกระบวนการและวิธีการต่าง ๆ
หลาย ๆ วิธี เช่น จัดสัมมนาผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูใช้แบบสอบถาม
อาจารย์ผู้ใช้หลักสูตร การถามตอบปัญหาหลักสูตรจากวิทยาลัยครูด้วยหนังสือราชการและวิจัย
ประเมินผลการใช้หลักสูตรและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

จากการประเมินหลักสูตรของวิทยาลัยครูเป็นการชี้ให้เห็นว่า กรมการฝึกหัดครูให้ความสำคัญ
สำคัญกับหลักสูตรเป็นอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดคุณภาพของบัณฑิต ดังนั้นเมื่อใช้มา
ระยะหนึ่งแล้ว จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้ทันต่อวิทยาการและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกณฑ์มาตรฐานวิชาการ โปเกรมวิธานเทคนศาสตร์ ระดับปริญญาตรีของ กรมการฝึกหัดครู

เกณฑ์มาตรฐานวิชาการ โปเกรมวิธานเทคนศาสตร์ เป็นเกณฑ์กลางที่กรมการฝึกหัดครู
จัดทำขึ้น เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคุณภาพของวิทยาลัยครูที่ขออนุมัติเปิดสอนโปเกรมวิชา
นิเทคนศาสตร์ว่า มีความพร้อมเพียงใด และเนื่องจากการวิจัยเรื่องนี้ ใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาการ
ของกรมการฝึกหัดครูเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณารับรองในการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัด
การเรียนการสอนที่เกี่ยวกับด้านสถานที่ ทรัพยากร และวัสดุอุปกรณ์ ว่ามีความสอดคล้องกับเกณฑ์
มาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์เกณฑ์มาตรฐานของกรมการฝึกหัดครู ตามกรอบที่
กำหนดไว้ คือ

1. ความเป็นมาในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาการของกรมการฝึกหัดครู

เนื่องจากหลักสูตรวิทยาลัยครูเป็นหลักสูตรกลางที่จัดทำขึ้น เพื่อใช้จัดการเรียนการสอน
ในวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง ตามความเหมาะสมและความพร้อมของทรัพยากร ตามประกาศ
กรมการฝึกหัดครู เรื่องแนวทางและวิธีการพิจารณาหลักสูตรวิทยาลัยครู พ.ศ. 2529 ข้อ 2.3
"การแสดงความพร้อมและศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูที่จะเปิดสอนหลักสูตร" ข้อย่อย
2.3.1 "หลักสูตรใหม่ที่ยังไม่เปิดสอนในวิทยาลัยครูใดมาก่อน จะต้องนำเสนอสภาการฝึกหัดครู
เพื่อการอนุมัติ ก่อนทำการเปิดสอนอย่างน้อย 6 เดือน" ข้อย่อย 2.3.2 "ในกรณีที่หลักสูตรนั้น
เป็นของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยอื่น ถ้าจะนำมาใช้เปิดสอนจะต้องขออนุมัติจากสภาฯ และสามารถ
จัดและเสนอรายวิชาใหม่เพิ่มเติมได้"

จากประกาศกรมการฝึกหัดครูดังกล่าว จะเห็นว่าการนำหลักสูตรไปใช้ วิทยาลัยครูจะ
ต้องเสนอศักยภาพเพื่อขออนุมัติต่อสภาการฝึกหัดครูก่อน เมื่อมีการอนุมัติแล้วจึงนำไปใช้จัดการ
เรียนการสอนได้ ดังนั้นเพื่อให้การพิจารณาคุณภาพของวิทยาลัยครูแต่ละแห่งมีความเป็นธรรมและ
ยืนอยู่บนมาตรฐานเดียวกัน กรมการฝึกหัดครูจึงได้จัดทำมาตรฐานหลักสูตรแต่ละโปเกรมวิชาขึ้น
โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากกรมการฝึกหัดครู และจากบุคคลภายนอก เป็นกรรมการ
พิจารณาและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานโปเกรมวิธานเทคนศาสตร์

2. หลักการในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานแต่ละด้าน

การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานวิชาการของกรมการฝึกหัดครู คณะกรรมการที่จัดทำได้ใช้เกณฑ์
มาตรฐานกลางของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นแนวทางประกอบการพิจารณา และอาศัยประสบการณ์ใน

การทำงานของคณะกรรมการ มาช่วยในการกำหนดประเภทและปริมาณ แต่ละด้านที่จำเป็นต้องมี และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ตัวอย่างเช่น

2.1 จำนวนอาจารย์ประจำ กำหนดไว้ 10 คน โดยยึดหลักว่า โปรแกรมวิชานิติศาสตร์มี 5 แขนงวิชา แต่ละแขนงวิชาควรมีอาจารย์ประจำอย่างน้อย 2 คน มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาโท ในสาขาวิชานิติศาสตร์ หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับนิติศาสตร์ อย่างน้อย 1 คน อีก 1 คน จะต้องสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานิติศาสตร์ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ในระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยม) หรือปริญญาโท หรือปริญญาเอก และมีอาจารย์พิเศษอีกอย่างน้อย 2 คน

2.2 ห้องเรียน 5 ห้อง (1 ห้องเรียน/แขนงวิชา) ขนาดของห้อง 7 x 9 เมตร ขนาดที่ระบุไว้เป็นขนาดตามมาตรฐานการก่อสร้างของกรมการฝึกหัดครู

2.3 ประเภทของห้องปฏิบัติการ พิจารณาจากสภาพการณ์จริงว่า การเรียนแขนงวิชาต่าง ๆ ในโปรแกรมวิชานิติศาสตร์จะต้องปฏิบัติการในด้านใดบ้าง โดยพิจารณาเนื้อหาในหลักสูตรอีกทางหนึ่งด้วย (สัมภาระ จำเนียร กำจัด)

3. การนำเกณฑ์มาตรฐานไปใช้พิจารณาการขออนุมัติเปิดสอนโปรแกรมวิชานิติศาสตร์

การเสนอความพร้อมและศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของวิทยาลัยครู กรมการฝึกหัดครู ได้นำเกณฑ์มาตรฐานไปใช้ในการพิจารณาอนุมัติ โดยเน้นในแต่ละด้านคือ

3.1 อาจารย์ จะต้องมียุทธศาสตร์การศึกษาระดับปริญญาโท ตรงกับสาขาที่ขอเปิดสอนอย่างน้อย 1 คน และมีอาจารย์ที่มีวุฒิสัมพันธ์อีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะเปิดสอนได้ และมีอาจารย์พิเศษด้วยหรือไม่

3.2 ด้านสถานที่จุดเน้น คือ ห้องปฏิบัติการด้านนิติศาสตร์ตามแขนงวิชาที่เปิดสอน เช่น แขนงวิชาวิทย์และโทรทัศน์ ต้องมีห้องถ่ายทำวิดีโอ และห้องบันทึกเสียง

3.3 ด้านเอกสารและตำรา ในขณะที่เสนอความพร้อมต้องแสดงให้เห็นว่า มีจำนวนหนึ่งที่เชื่อมั่นได้ว่าจะเปิดสอนได้ แต่ด้านนี้ไม่น่าเป็นห่วง เพราะของบประมาณจัดซื้อได้

3.4 อุปกรณ์และเครื่องมือ เน้นอุปกรณ์ที่จำเป็นทางด้านนิติศาสตร์ และส่งเสริมการเรียนการสอนทางด้านนิติศาสตร์โดยเฉพาะ เช่น เครื่องถ่ายทำวิดีโอ เครื่องตัดต่อเทป

3.5 ความพร้อมในเชิงแหล่งวิทยากร จะต้องเสนอมาด้วย

หากวิทยาลัยครูใดเสนอศักยภาพมาพร้อมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ก็จะได้รับขออนุมัติให้เปิดสอน โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ได้ (สัมภาระ ฐิระ ประवालพฤกษ์)

4. เปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานการฝึกหัดครูกับของทบวงมหาวิทยาลัย

เนื่องจากการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของกรมการฝึกหัดครู อาศัยเกณฑ์มาตรฐานกลางของทบวงมหาวิทยาลัยมาใช้ประกอบการพิจารณา ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบว่า เกณฑ์มาตรฐานของกรมการฝึกหัดครูในแต่ละด้าน สูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานกลางของทบวงมหาวิทยาลัย ดังนี้

4.1 ด้านบุคลากร ประกอบด้วย

4.1.1 อาจารย์ผู้สอน รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ผู้สอน ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมการฝึกหัดครูกำหนดไว้ว่า มีอาจารย์สอนวิชาเฉพาะประจำภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ อย่างน้อย 10 คน และมีอาจารย์พิเศษ ผู้ชำนาญเฉพาะแขนงวิชาไม่น้อยกว่า 10 คน โดยที่อาจารย์ประจำภาควิชาจะต้องมีวุฒิอย่างต่ำปริญญาตรีในสาขาวิชาในเทคนิศาสตร์ ปริญญาโท และหรือปริญญาเอก ในสาขาในเทคนิศาสตร์ และหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับนิเทศศาสตร์ ส่วนอาจารย์พิเศษ จะต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และสำเร็จการศึกษาในสาขาในเทคนิศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับนิเทศศาสตร์เช่นเดียวกับอาจารย์ประจำภาควิชา แต่ถ้าสำเร็จการศึกษาในสาขาอื่น จะต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ตรงด้านนิเทศศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือผ่านการอบรมในรายวิชาที่สอนไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานกลางของทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า ทบวงมหาวิทยาลัยไม่ได้กำหนดจำนวนอาจารย์ผู้สอนเป็นเกณฑ์อย่างต่ำเอาไว้ เพียงแต่กำหนดไว้กว้าง ๆ เป็นสัดส่วนระหว่างอาจารย์ : นักศึกษา เป็น 1:18 (สาขาวิชาสื่อสารมวลชนและวารสารศาสตร์) จะเห็นว่าจำนวนอาจารย์ขึ้นอยู่กับจำนวนนักศึกษา นั่นคืออาจารย์ 1 คน รับผิดชอบนักศึกษา 18 คน ส่วนจำนวนอาจารย์จะมีจำนวนเท่าไรถือเอาความเหมาะสมเป็นสำคัญ ถ้าพิจารณาตามแนวทางดังกล่าว เกณฑ์ของกรมการฝึกหัดครูที่กำหนดจำนวนอาจารย์ประจำภาควิชาไว้อย่างน้อย 10 คน และจำนวนนักศึกษา 35 คน/กลุ่มหรือชั้นปีรวม 4 ชั้นปี ประมาณ 140 คน ถ้าหากว่าอาจารย์ผู้สอนมีเฉพาะอาจารย์ประจำภาควิชาเพียงอย่างเดียวสัดส่วนระหว่างอาจารย์ : นักศึกษาประมาณ 1:14 จำนวนอาจารย์ที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์น่าจะมีความเหมาะสมแล้ว แต่สำหรับอาจารย์พิเศษที่กำหนดว่ามีไม่น้อยกว่า 10 คน ถ้าสามารถปฏิบัติได้เป็นสิ่งที่ดีแต่ถ้าหาไม่ได้ถึง 10 คนก็จะมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาลัยครูที่เปิดสอนในส่วนภูมิภาค น่าจะให้อยู่ในดุลยพินิจของวิทยาลัยครูที่เปิดสอนมากกว่าที่จะระบุจำนวนลงไป ในด้านระดับความรู้ของอาจารย์ เกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดให้อาจารย์ที่สอนระดับปริญญาตรี ให้มีวุฒิอย่างต่ำปริญญาตรีและมีวุฒิปริญญาโท และปริญญาเอกด้วย โดยมีสัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์ระหว่างปริญญาเอก:ปริญญาโท: ปริญญาตรี เป็น 3:6:1 จะเห็นว่าให้ มีปริญญาตรีได้ประมาณร้อยละ 10 ของอาจารย์ทั้งหมด ซึ่งเกณฑ์ของกรมการฝึกหัดครูไม่ได้ระบุ

สัดส่วนในเรื่องคุณสมบัติของอาจารย์ แต่จากการสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายมาตรฐานหลักสูตร ของกรมการฝึกหัดครูในด้านคุณสมบัติของอาจารย์ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สำเร็จการศึกษาด้านนิเทศศาสตร์โดยตรง อย่างน้อย 1 คน ส่วนคุณสมบัติอื่นพิจารณาตามความเหมาะสม สำหรับเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้สูง โดยมีอาจารย์ปริญญาเอกร้อยละ 30 และปริญญาโท ร้อยละ 60 อาจจะเป็นเพราะว่าเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยนำไปใช้กับมหาวิทยาลัยเอกชนจึงวางมาตรฐานไว้สูง เพื่อจะได้ส่งผลถึงมาตรฐานการศึกษาด้วย ส่วนมหาวิทยาลัยของรัฐ ทบวงมหาวิทยาลัยไม่เข้มงวดมากนัก เพราะมอบอำนาจให้มหาวิทยาลัยพิจารณาเองตามความเหมาะสม ดังนั้นเกณฑ์มาตรฐานในเรื่องสัดส่วนคุณสมบัติของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จึงไม่แน่นอนอาจสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานกลางก็ได้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและองค์ประกอบอื่นด้วย ดังนั้นเกณฑ์มาตรฐานของกรมการฝึกหัดครูน่าจะเพียงพอและเหมาะสม

4.1.2 ผู้บริการ เกณฑ์ของกรมการฝึกหัดครู กำหนดให้มีผู้บริการและช่วยเหลือผู้สอนในด้านเอกสาร และสื่อการเรียนการสอน อย่างน้อยแขนงวิชาละ 1 คน จะเห็นว่าจำนวนผู้บริการจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแขนงวิชาที่เปิดสอน ส่วนเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดบุคลากรด้านธุรการไว้ โดยระบุสัดส่วนของตำแหน่งคือระดับ 4:3:2 เป็นจำนวน 1:2:6 เมื่อพิจารณาแล้วเกณฑ์ที่กรมการฝึกหัดครูกำหนดไว้ คล้ายคลึงกันกับของทบวงมหาวิทยาลัยแตกต่างกันเฉพาะรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น

4.1.3 ที่ปรึกษา กรมฝึกหัดครูกำหนดให้มีที่ปรึกษาซึ่งเป็นบุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์ อย่างน้อยแขนงวิชาละ 1 คน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ และการจัดการเรียนการสอน ในขณะที่ทบวงมหาวิทยาลัยไม่มีการกำหนดไว้ แต่กำหนดให้มีผู้ช่วยทางวิชาการซึ่งจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญา

สรุปเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวกับบุคลากรของกรมการฝึกหัดครู เมื่อเทียบกับของทบวงมหาวิทยาลัยแล้ว จำนวนอย่างต่ำที่กำหนดไว้ น่าจะมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน นอกจากที่เกี่ยวกับอาจารย์พิเศษ กำหนดไว้อย่างต่ำ 10 คน ซึ่งผู้วิจัยเกรงว่าจะมีปัญหานทางปฏิบัติจึงน่าจะกำหนดไว้กว้าง ๆ ว่าให้วิทยาลัยครูพิจารณาตามเหมาะสมและความจำเป็นเพราะข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสถาบัน โดยสอบถามจากหัวหน้าภาควิชาวิทยาลัยครู ส่วนใหญ่มีอาจารย์พิเศษไม่ถึง 10 คน

4.2 ด้านอาคารสถานที่

4.2.1 ห้องบรรยาย ตามเกณฑ์ของกรมการฝึกหัดครูให้ห้องบรรยาย ขนาด 7×9 ม² 5 ห้อง (5 แขนงวิชาที่เปิดสอน) ส่วนของทบวงมหาวิทยาลัยไม่ได้ระบุจำนวนห้อง แต่กำหนดพื้นที่ห้องตามสัดส่วนของนักศึกษา คือ ห้องบรรยายขนาดความจุ 50 คน ใช้พื้นที่เฉลี่ย 1.1 ม² : คน และห้องบรรยายขนาดความจุ 25 คน ใช้พื้นที่เฉลี่ย 1.5 ม² : คน ดังนั้นเกณฑ์

ที่กรมการฝึกหัดครูกำหนดไว้ให้นักศึกษาหมู่เรียนละ (กลุ่ม) ไม่เกิน 35 คน พื้นที่ห้องที่กำหนดไว้ 7×9 ม² จึงมีความเหมาะสมแล้วแต่จำนวนห้องเรียน กำหนดให้แขนงวิชาละ 1 ห้องเรียน น่าจะไม่เพียงพอ เพราะหลักสูตรให้เรียน 4 ปี หากนักศึกษาทั้ง 4 ชั้นปี เรียนบรรยายในเวลาตรงกันจะต้องใช้ห้องเรียนอย่างน้อย แขนงวิชาละ 4 ห้องเรียน นอกจากนี้เกณฑ์ที่กำหนดไว้เป็นการพิจารณาจำนวนห้องเรียนเฉพาะการเปิดสอนในปีแรกเท่านั้น

4.2.2 ห้องปฏิบัติการ

ตามเกณฑ์มาตรฐานกรมการฝึกหัดครู ได้กำหนดขนาดและจำนวนห้องแยกตามประเภทของห้องที่ใช้ปฏิบัติการเรียนการสอน ได้แก่

1. ห้องมิด ขนาด 4×8 ม² 3 ห้อง
2. ห้องประชาสัมพันธ์เสียงตามสายขนาด 4×4 ม² 1 ห้อง
3. ห้องบันทึกเสียงขนาด 8×8 ม² 1 ห้อง
4. ห้องปฏิบัติการวิทยุ-โทรทัศน์ ขนาด 8×12 ม² 1 ห้อง
5. ปฏิบัติการวารสารศาสตร์ ขนาด 8×8 ม² 1 ห้อง
6. ห้องปฏิบัติการโฆษณา ขนาด 8×8 ม² 1 ห้อง
7. ห้องปฏิบัติการภาพนิ่งและภาพยนตร์ ขนาด 8×12 ม² 1 ห้อง
8. ห้องปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ ขนาด 8×8 ม² 1 ห้อง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า ของทบวงมหาวิทยาลัยไม่มีการกำหนดประเภทของห้อง เนื่องจากเป็นเกณฑ์กลางที่ใช้ทั่วไปทุกสาขาวิชา และห้องปฏิบัติการที่ระบุไว้จะเป็นห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะใช้พื้นที่ประมาณ 3.5-4 ม² : คน ขนาดความจุของห้อง 25 คน แต่เกณฑ์ที่กรมการฝึกหัดครูกำหนดไว้ เป็นห้องปฏิบัติการที่ใช้เรียนภาคปฏิบัติทางด้านนิเทศศาสตร์ ซึ่งครอบคลุมแขนงวิชาหลัก 5 แขนงวิชา คือ 1.วารสารศาสตร์ 2. การประชาสัมพันธ์ 3. การโฆษณา 4. ภาพนิ่งและภาพยนตร์ และ 5. วิทยุและโทรทัศน์ ส่วนขนาดความจุของห้องตามปกติแล้วห้องปฏิบัติทางด้านนิเทศศาสตร์ จะให้นักศึกษาปฏิบัติการเป็นกลุ่ม และปฏิบัติการไม่พร้อมกันในแต่ละกลุ่ม เป็นต้นว่า การปฏิบัติการเกี่ยวกับห้องมิด ห้องบันทึกเสียง และห้องปฏิบัติการวิทยุโทรทัศน์ ดังนั้นขนาดของห้องที่กำหนดไว้จึงมีความเพียงพอ กับจำนวนนักศึกษา ยกเว้นห้องปฏิบัติการด้านวารสารศาสตร์ ซึ่งจะต้องปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ และงานกราฟิก ซึ่งสามารถปฏิบัติการพร้อมกันทั้งกลุ่มใหญ่ได้ แต่ห้องที่มีเนื้อที่ขนาด 8×8 ตารางเมตร สำหรับขนาดของกลุ่มนักศึกษาประมาณ 35 คน (1 ห้องเรียน) จะมีขนาดเล็กไป เพราะถ้าเฉลี่ยพื้นที่ต่อคนแล้วจะได้พื้นที่ต่ำกว่า 2 ตารางเมตร/คน ซึ่งถ้าเทียบกับห้องเขียนแบบที่มีลักษณะงานที่จำเป็นต้องใช้พื้นที่ใกล้เคียงกัน เกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดเนื้อที่ห้อง

เขียนแบบประมาณ 5 ตารางเมตร/คน โดยมีขนาดความจุ 25 คน จะเห็นว่าห้องปฏิบัติการวารสารศาสตร์ น่าจะมีขนาดเล็กไป ขนาดของห้องควรจะใหญ่กว่าที่กำหนดไว้

4.2.3 ห้องสมุดของคณะนิเทศศาสตร์ ตามเกณฑ์ของกรมการฝึกหัดครูกำหนดให้ มีขนาดประมาณ 8x12 ตารางเมตร 1 ห้อง ถ้าเทียบตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดพื้นที่ใช้อ่านหนังสือให้เนื้อที่ 2.3 ตารางเมตร/คน โดยคิดร้อยละ 20 ของนักศึกษาทั้งหมด และยังมีเนื้อที่ใช้อ้อยอย่างอื่นอีก ดังนั้นขนาดของห้องสมุดตามเกณฑ์จึงไม่เพียงพอ แต่ในประเด็นนี้ผู้วิจัยเห็นว่าไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใด เพราะในทางปฏิบัติวิทยาลัยครูใช้ห้องสมุดกลางเพียงแห่งเดียวไม่มีห้องสมุดเฉพาะของภาควิชา

4.3 ด้านเอกสารและตำรา

สำหรับเอกสารและตำราที่ใช้ประกอบในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งต้องมีในห้องสมุด โดยเฉพาะรายวิชาเฉพาะด้านกลุ่มวิชาเนื้อหา บังคับครบทุกรายวิชา และจะต้องมีจำนวนตำราแต่ละชื่อเรื่อง เท่ากับร้อยละ 25 ของจำนวนนักศึกษาที่เรียน เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย ปรากฏว่าเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยไม่ได้กำหนดจำนวนในแต่ละชื่อเรื่อง แต่กำหนดจำนวนทั้งหมดไว้กว้าง ๆ คือ 50 เล่ม ต่อนักศึกษาปริญญาตรี 1 คน ดังนั้นจากเกณฑ์ของกรมการฝึกหัดครูที่กำหนดไว้ จึงน่าจะมีความเหมาะสมแล้ว และเพียงพอที่จะหมุนเวียนให้นักศึกษาได้มีใช้ศึกษาค้นคว้า

4.4 วัสดุอุปกรณ์

อุปกรณ์และเครื่องมือที่นำมาใช้สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติ เกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัยไม่ได้กำหนดไว้ว่า ควรจะมีอุปกรณ์ด้านใดบ้าง ส่วนเกณฑ์มาตรฐานวิชาการของกรมการฝึกหัดครูได้กำหนดประเภทของเครื่องมือและอุปกรณ์ โดยแยกประเภทตามแขนงวิชา เครื่องมือและอุปกรณ์ที่กำหนดไว้จะมี 2 ประเภท คือ อุปกรณ์ที่ใช้เฉพาะแต่ละแขนงวิชา เช่น เครื่องพิมพ์ออฟเซต อุปกรณ์ถ่ายทำวิดีโอ เครื่องผสมสัญญาณเสียง กับอุปกรณ์ที่ใช้ช่วยกันหลายแขนงวิชาได้แก่ เครื่องพิมพ์ดีด หรือคอมพิวเตอร์สำหรับพิมพ์งาน เครื่องฉายสไลด์ เมื่อพิจารณารายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร เครื่องมือที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมแล้ว

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ที่มีเนื้อหาเป็นทั้งทฤษฎีและหลักการ และที่สำคัญจะต้องฝึกทักษะในด้านการปฏิบัติควบคู่กันไปด้วย ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่อาจารย์ต้องมีความรู้และประสบการณ์ตรงตามสาขาวิชาที่เปิดสอน สถานที่เรียนจะต้องมีทั้งห้องเรียนภาคทฤษฎี และห้องเรียนสำหรับฝึกทักษะภาคปฏิบัติ ซึ่งเป็นห้องปฏิบัติการเฉพาะด้านที่มีความพร้อมทั้งในด้านอุปกรณ์ และเครื่องมือ เพื่อให้นักศึกษาใช้ฝึกทักษะในการปฏิบัติงาน จากข้อมูลการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาการของกรมการฝึกหัดครูซึ่งอาศัยเกณฑ์มาตรฐานกลางของทบวงมหาวิทยาลัยที่ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน

บางอย่างเอาไว้อย่างกว้าง ๆ มาใช้ประกอบในการพิจารณา รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์มาตรฐานทั้งสอง พบว่าสิ่งที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานวิชาการของกรมการฝึกหัดครู เพียงพอที่จะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ ในการพิจารณาความพร้อมของทรัพยากรแต่ละด้าน ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ดังนั้นการนำเกณฑ์มาตรฐานวิชาการของกรมการฝึกหัดครูมาใช้เป็นมาตรฐาน เพื่อประกอบในการวิเคราะห์ความเหมาะสมของทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ของงานวิจัยเรื่องนี้ จึงเชื่อได้ว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรมการฝึกหัดครูแต่ละด้านอยู่ในระดับที่ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานกลางของทบวงมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ในวิทยาลัยครู

การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนย่อมมีปัจจัยต่าง ๆ หลายด้านที่จะส่งเสริมหรือสนับสนุนให้การดำเนินการไปสู่จุดหมายได้ตามที่ต้องการ สำหรับการนำหลักสูตรศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์มาใช้ในวิทยาลัยครู ผู้วิจัยจะวิเคราะห์สภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนโดยพิจารณาตัวแปร 6 ด้าน ตามแนวคิดของ Bergquist คือ ด้านเวลาด้านสถานที่ ด้านทรัพยากร ด้านองค์กร ด้านขบวนการ และด้านผลผลิต ว่ามีสภาพการดำเนินการอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ดังต่อไปนี้คือ

1. ด้านเวลา

การดำเนินการในด้านเวลา แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 เวลาตามปฏิทินการศึกษา ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารพบว่าวิทยาลัยครูทุกแห่งจัดเวลาเรียนตามปฏิทินการศึกษาเป็นแบบทวิภาค แบ่งปีการศึกษาออกเป็น 2 ภาคเรียน คือภาคต้นและภาคปลาย มีเวลาเรียนแต่ละภาคเรียนประมาณ 16-18 สัปดาห์ ตลอด 4 ปี

1.2 เวลาตามตารางเวลาเรียน

1.2.1 วันธรรมดาดังแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างเวลา 8.30-16.30 น. วิทยาลัยครูทั้ง 8 แห่ง จะมีลักษณะการจัดเวลาเรียนเหมือนกัน

1.2.2 วันหยุดราชการ มีวิทยาลัยครู 1 แห่งที่จัดสอนคือวันเสาร์หรือวันอาทิตย์เพียงวันเดียว ระหว่างเวลา 9.00-12.00 น. เหตุผลที่ต้องใช้เวลานี้ เพราะอาจารย์พิเศษที่มาช่วยสอนไม่สามารถมาสอนในวันธรรมดาได้ ส่วนวิทยาลัยครูที่เหลือจะหยุดสอนนักศึกษาภาคปกติในวันเสาร์และวันอาทิตย์

1.2.3 การเรียนการสอนในภาคฤดูร้อน โดยปกติวิทยาลัยครูจะไม่มีเปิดสอนภาคฤดูร้อน สำหรับนักศึกษาภาคปกติ แต่วิทยาลัยครูอนุญาตให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนได้ เป็นกรณีพิเศษ เฉพาะรายวิชาที่มีผลการเรียนระดับ จ. และไม่สามารถลงทะเบียนเรียนได้ในภาคเรียนปกติ หรือกำลังเรียนในภาคเรียนสุดท้าย และมีรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนไม่ครบตามหลักสูตร โดยลงทะเบียนเรียนร่วมกับนักศึกษาภาคนอกเวลา

1.3 ปัญหาด้านเวลาส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนหลายด้าน เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยครู จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรบางด้านร่วมกัน จึงเกิดปัญหาและอุปสรรคในการจัดการวางเรียนได้คือ

1.3.1 ด้านห้องปฏิบัติการ การจัดการวางเรียนภาคปฏิบัติ ส่วนใหญ่จะจัดไว้ในช่วงสุดท้ายของการเรียนแต่ละวัน โดยมีจุดประสงค์ว่า หากงานไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด นักศึกษาสามารถปฏิบัติต่อจนแล้วเสร็จได้ โดยไม่กระทบรายวิชาที่เรียนถัดไป แต่เนื่องจากในบางวิชาต้องใช้ห้องปฏิบัติการร่วมกับภาควิชาอื่น ทำให้มีเวลาเรียนซ้ำซ้อนกัน การสับเปลี่ยนไปเรียนในช่วงเวลาอื่น ทำให้เกิดความไม่สะดวกบางครั้งไม่สามารถเปิดสอนได้ ต้องลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนอื่น

1.3.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน วิทยาลัยครูเกือบทุกแห่งอาศัยอาจารย์จากภาควิชาอื่นมาช่วยสอนในบางรายวิชา เช่น รายวิชาการถ่ายภาพ ศิลปะกับงานกราฟิก และอาจารย์เหล่านี้มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบในภาควิชาที่ตัวเองสังกัดอยู่แล้วเช่นกัน บางภาคเรียนมีภาระงานประจำมากจึงไม่สามารถช่วยสอนตามแผนที่กำหนดไว้ หรือนักศึกษาในโปรแกรมวิชาของอาจารย์เหล่านี้มีจำนวนมากอยู่แล้ว ทำให้นักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ลงทะเบียนเรียนไม่ได้หรือต้องลงทะเบียนเรียนในภาคอื่น ทำให้เกิดปัญหาและเป็นภาระทั้งด้านการเรียนและด้านการเงินของนักศึกษาที่บางภาคเรียนมีวิชาภาคปฏิบัติมากเกินไป รวมทั้งไม่สามารถดำเนินการตามแผนการเรียนที่วางไว้ (สัมมนา สุจิตรา เปลี่ยนดวง, ขนิษฐา สมว่าง, สุดใจ ฉายศรี) หรือในบางรายวิชาต้องจัดสอนนอกเวลาราชการ เนื่องจากอาจารย์พิเศษไม่สามารถสอนในช่วงเวลาตามตารางเรียนปกติได้

2. ด้านสถานที่

เนื่องจากสภาพการจัดการเรียนการสอนโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ในวิทยาลัยครูอยู่ภายใต้การรับผิดชอบของภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสังกัดคณะวิชาวิทยาการจัดการและลักษณะการบริหารงานของวิทยาลัยครู ยังจำเป็นต้องใช้อาคารสถานที่ต่าง ๆ ร่วมกัน

อยู่ดั่งนั้นการพิจารณาในด้านสถานที่ จึงอยู่ในขอบเขตของสถานที่ที่นำมาใช้จัดการเรียนการสอน โปรรแกรมมิชานิตศาสตร์โดยตรงเท่านั้น ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด แหล่งวิทยากร และสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือสถานที่ฝึกงาน

2.1 สถานที่ภายในวิทยาลัยครู

2.1.1 ห้องเรียนที่ภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ใช้ในการจัดการเรียนการสอนโปรรแกรมมิชานิตศาสตร์ ไม่สามารถระบุจำนวนที่แน่นอนได้ เนื่องจากห้องเรียน จะใช้ร่วมกันระหว่างภาควิชาต่าง ๆ ที่สังกัดคณะวิชาวิทยากรจัดการ จึงพิจารณาจำนวนห้องเรียน ตามจำนวนรายวิชาที่เปิดสอน และห้องเรียนที่ใช้ทั้งหมดใน 1 ภาคเรียน ซึ่งปรากฏตามตารางคือ วิทยาลัยครูที่ใช้ห้องเรียนสูงสุด 12 ห้อง มี 1 แห่ง ใช้ 10 ห้อง มี 3 แห่ง ใช้ 9 ห้อง มี 1 แห่ง และ 8 ห้อง มี 3 แห่ง ห้องเรียนที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นห้องที่วิทยาลัยครูใช้จัดการเรียนการสอน มาก่อนที่จะเปิดสอนโปรรแกรมมิชานิตศาสตร์ ยกเว้นวิทยาลัยครูแห่งเดียวที่ใช้อาคารใหม่ เนื่องจากได้ย้ายคณะวิชาวิทยากรจัดการไปอยู่ในสถานที่แห่งใหม่ ภายนอกวิทยาลัยครู

2.1.2 ห้องปฏิบัติงานสำหรับอาจารย์ มีลักษณะเป็นห้องรวม ไม่มีการจัดแยก ห้องเฉพาะเป็นรายบุคคล วิทยาลัยครูแต่ละแห่งมีห้องปฏิบัติงานสำหรับอาจารย์ 1-2 ห้อง วิทยาลัยครู ที่มีห้องปฏิบัติงานสำหรับอาจารย์ 2 ห้อง มีอยู่ 5 แห่ง และมีห้องเดียว 3 แห่ง ดังตารางที่ 4

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนวิทยาลัยครู จำแนกตามจำนวนและประเภทของห้องที่ใช้จัดการเรียนการสอน และปฏิบัติงาน

ประเภทของห้องที่ใช้ ในการจัดการศึกษา	จำนวนห้อง ที่วิทยาลัยครูแต่ละแห่งใช้ ในการจัดการศึกษาโดยประมาณ	จำนวนวิทยาลัยครู (8 แห่ง)	
1. ห้องเรียนขนาดโดยประมาณ 7x18 ม ²	4*	} 1*	
2. ห้องเรียนขนาดโดยประมาณ 7x9 ม ²	5*		
	8		3
	10		3
	12		1
3. ห้องปฏิบัติงานสำหรับอาจารย์	2	5	
	1	3	

หมายเหตุ : * ห้องเรียนจำนวน 4 ห้อง ในข้อที่ 1 และจำนวน 5 ห้อง ในข้อที่ 2 รวมทั้งหมด 9 ห้อง เป็นจำนวนห้องเรียนของวิทยาลัยครูเดียวกัน

2.1.3 ห้องสมุดสำหรับนักศึกษาชั้นคว่ำ วิทยาลัยครูส่วนใหญ่จะมีห้องสมุดเพียงแห่งเดียวทำหน้าที่เป็นห้องสมุดกลางให้กับคณะวิชาต่าง ๆ สำหรับวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมี 1 แห่ง ที่มีห้องสมุดของคณะวิชาด้วย เนื่องจากคณะวิชาวิทยาการจัดการของวิทยาลัยครูแห่งนี้ตั้งอยู่ภายนอกวิทยาลัย แต่เป็นเพียงห้องสมุดขนาดเล็ก คำว่าส่วนใหญ่ยังคงเก็บไว้ที่ห้องสมุดกลางของวิทยาลัยครู คำว่าที่เกี่ยวข้องกับแขนงวิชาต่าง ๆ ที่วิทยาลัยครูเปิดสอนมีรายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แขนงวิชา/รายวิชา	สวน ดุสิต	สวน สุนันทา	บ้าน สมเด็จฯ	พิบูล สงคราม	นคร สวรรค์	เทพ สตรี	เพชร บุรี	นคร ปฐม
แขนงวิชาวารสารศาสตร์								
การสื่อข่าวและการเขียนข่าว 1	/	/	/	/	/	/	/	
การสื่อข่าวและการเขียนข่าว 2	/	/			/			
การเขียนเชิงวารสารศาสตร์				/				
การเขียนสร้างเชิงวารสาร- ศาสตร์	/	/	/	/	/	/	/	
การเขียนสารคดี	/	/		/	/	/		/
การเขียนบทความและบทวิจารณ์	/	/	/	/		/	/	
การแปลข่าว	/	/	/	/	/	/	/	
การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์		/	/	/		/		
เทคโนโลยีทางการพิมพ์	/	/	/	/	/	/	/	/
สิ่งพิมพ์ชุมชน	/	/		/	/	/		/
การบรรณาธิการหนังสือพิมพ์- นิตยสาร	/	/	/	/	/	/	/	
งานบรรณาธิการ	/	/	/	/	/	/	/	
การบริหารงานสิ่งพิมพ์	/	/		/	/	/		/
การสื่อสารกับวัฒนธรรมไทย		/			/			
สื่อมวลชนกับสังคม	/	/	/	/	/	/		/
การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน- เพื่อการสื่อสาร	/							
โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อ- วารสารศาสตร์								
การวิเคราะห์ผลงานด้าน- วารสารศาสตร์								
การวิจัยวารสารศาสตร์	/	/	/	/	/		/	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แขนงวิชา/รายวิชา	สวน ดุสิต	สวน สุนันทา	บ้าน สมเด็จเจ้า	พิบูล สงคราม	นคร สวรรค์	เทพ สตรี	เพชร บุรี	นคร ปฐม
การผลิตและจัดรายการวิทยุเพื่อ- การประชาสัมพันธ์				/	/		/	/
การผลิตและจัดรายการโทรทัศน์- เพื่อการประชาสัมพันธ์								
การจัดนิทรรศการ ประชามติ								/
การวางแผนการประชาสัมพันธ์	/	/	/		/	/	/	/
สื่อมวลชนสัมพันธ์								/
การใช้เครื่องมือสื่อสารเพื่อการ- ประชาสัมพันธ์	/	/	/	/	/	/	/	/
สื่อพื้นบ้านเพื่อการประชาสัมพันธ์								/
การวิเคราะห์ผลงานด้านการ- ประชาสัมพันธ์								/
การวิจัยการประชาสัมพันธ์	/	/		/		/	/	/
การผลิตวัสดุกราฟิกเพื่อการ- ประชาสัมพันธ์	/	/	/	/	/	/	/	/
การถ่ายภาพเพื่อการ- ประชาสัมพันธ์					/			/
การศึกษารายบุคคลด้านการ- ประชาสัมพันธ์								/
โครงการพิเศษด้านการ- ประชาสัมพันธ์								/
สัมมนาการประชาสัมพันธ์	/					/		/

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แขนงวิชา/รายวิชา	สวน ดุสิต	สวน สุนันทา	บ้าน สมเด็จเจ้า	พิบูล สงคราม	นคร สวรรค์	เทพ สตรี	เพชร บุรี	นคร ปฐม
แขนงวิชาการโฆษณา								
การถ่ายภาพโฆษณา	/	/						
การโฆษณาและสังคม								
หลักการสื่อสารการตลาด	/	/						
ประชาคมติและการโฆษณาชวนเชื่อ								
การวางแผนสื่อโฆษณา	/	/						
การวิจัยโฆษณา	/	/	/	/	/	/		/
การเขียนบทโฆษณา 1	/	/						/
การเขียนบทโฆษณา 2		/						/
การออกแบบโฆษณา	/							/
การบริหารงานโฆษณา	/	/	/	/		/		
การโฆษณาทางสิ่งพิมพ์	/	/				/	/	
การโฆษณาทางวิทยุ-โทรทัศน์	/	/						
วาทวิทยการโฆษณา								
การสร้างสรรค์และผลิต- งานโฆษณา		/				/		
การวางแผนผังรงค์เพื่อการ- โฆษณา	/	/						
การศึกษาเปรียบเทียบและ- วิเคราะห์ผลงานทาง- การโฆษณา	/	/						
การศึกษารายบุคคลด้าน- การโฆษณา								
โครงการพิเศษด้านการโฆษณา								
สัมมนาด้านการโฆษณา	/	/						

ตารางที่ 5 (ต่อ)

แขนงวิชา/รายวิชา	สวน ดุสิต	สวน สุนันทา	บ้าน สมเด็จฯ	พิบูล สงคราม	นคร สวรรค์	เทพ สตรี	เพชร บุรี	นคร ปฐม
แขนงวิชาวิทยุและโทรทัศน์								
การเขียนบทวิทยุ	/	/	/					
การเขียนบทโทรทัศน์	/	/	/	/	/	/	/	
การเขียนข่าววิทยุและโทรทัศน์						/		
การพูดและการแสดงสำหรับวิทยุ	/	/		/	/		/	
การแต่งหน้าและเครื่องแต่งกาย								
ฉากและวัสดุประกอบจากโทรทัศน์	/							
การแสดงและการกำกับการแสดง								
การผลิตกราฟิกเพื่องานโทรทัศน์	/	/						
การจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์-								
เฉพาะกลุ่ม	/	/	/	/		/		
การใช้ห้องปฏิบัติการวิทยุ	/				/		/	
การผลิตรายการวิทยุ 1		/		/	/	/	/	/
การผลิตรายการวิทยุ 2		/		/		/	/	/
การใช้ห้องปฏิบัติการโทรทัศน์	/							
การผลิตรายการโทรทัศน์ 1	/	/		/		/	/	/
การผลิตรายการโทรทัศน์ 2	/	/						/
ธุรกิจงานวิทยุและโทรทัศน์	/							
การบริหารงานวิทยุและโทรทัศน์	/	/						
การวิจัยวิทยุและโทรทัศน์								
การศึกษารายบุคคลด้านวิทยุ-								
และโทรทัศน์								
โครงการพิเศษด้านวิทยุและ-								
โทรทัศน์								
สัมมนาด้านวิทยุและโทรทัศน์	/	/						

ในด้านห้องสมุดจากการวิจัย พบว่า ตำราที่มีในห้องสมุดสำหรับนักศึกษาค้นคว้าตามรายวิชาต่าง ๆ ในแต่ละแขนงวิชา ในส่วนที่เป็นรายวิชาบังคับ มีตำราในห้องสมุดทุกรายวิชา ตำรา ส่วนใหญ่จะมีในแขนงวิชาวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกือบทุกแห่งเปิดสอนใน 2 แขนงวิชานี้ ส่วนด้านการโฆษณาและวิทยุ-โทรทัศน์จะมีตำราส่วนใหญ่ในวิทยาลัยครูสวนดุสิตและสวนสุนันทา เนื่องจาก 2 แห่งนี้เปิดสอนในแขนงวิชาดังกล่าว ส่วนวิทยาลัยครูอีก 6 แห่งมีตำราด้านนี้น้อย เนื่องจากไม่ได้เปิดสอนในแขนงวิชานี้ เมื่อมองในภาพรวมตำราที่มีในแต่ละแขนงวิชาตามหลักสูตรยังไม่เพียงพอถึงแม้จะมีเอกสารประกอบการเรียนที่อาจารย์จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนอีกทางหนึ่ง แต่ทรัพยากรในด้านนี้ยังคงมีปัญหา

2.1.4 ห้องปฏิบัติการ

ห้องปฏิบัติการที่ใช้สำหรับนักศึกษาฝึกปฏิบัติการ จำแนกเป็น 4 ประเภท คือ

1) ห้องปฏิบัติการที่ใช้เฉพาะแขนงวิชา

1.1) แขนงวิชาวารสารศาสตร์ มีวิทยาลัยครูเปิดสอนแขนงวิชานี้เป็นวิชาเอก 7 แห่ง ห้องปฏิบัติการเฉพาะแขนงวิชา คือ ห้องปฏิบัติการวารสารศาสตร์ วิทยาลัยครูทั้ง 7 แห่งมีห้องปฏิบัติการวารสารศาสตร์

1.2) แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยครูที่เปิดสอนแขนงวิชานี้เป็นวิชาเอก มี 6 แห่ง เปิดสอนเป็นวิชาโท 2 แห่ง ห้องปฏิบัติการเฉพาะแขนงวิชา คือ ห้องปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะมี 2 ลักษณะคือ ห้องปฏิบัติการทั่วไปที่ใช้เรียนภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการเขียนสคริป หรือจัดภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์ จะใช้ห้องปฏิบัติการห้องเดียวกันกับห้องปฏิบัติการวารสารศาสตร์ ส่วนห้องที่ต้องใช้ในการผลิตงานด้านกราฟิกยังไม่มียุทธศาสตร์ ส่วนห้องปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ที่ต้องใช้เครื่องมือสื่อสาร เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ มีเพียง 5 แห่ง อีก 2 แห่งที่เหลือ เป็นเพียงห้องประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ที่ใช้ตามปกติโดยทั่วไปเท่านั้น

1.3) แขนงวิชาการโฆษณา วิทยาลัยครูที่เปิดสอนแขนงวิชานี้เป็นวิชาเอกมีเพียงแห่งเดียว และมีวิทยาลัยครูหนึ่งแห่ง เช่นกันที่เปิดสอนแขนงวิชานี้เป็นวิชาโท สำหรับห้องปฏิบัติการเฉพาะแขนงวิชาคือห้องปฏิบัติการโฆษณา ยังไม่มีห้องปฏิบัติการเฉพาะ

1.4) แขนงวิชาวิทยุและโทรทัศน์ แขนงวิชานี้ยังไม่มีวิทยาลัยครูแห่งใดเปิดสอนเป็นวิชาเอกเลย แต่เปิดสอนเป็นวิชาโทในวิทยาลัยครู 1 แห่ง ส่วนห้องปฏิบัติการเฉพาะแขนงวิชาคือห้องปฏิบัติการวิทยุและโทรทัศน์ มีในวิทยาลัยครู 1 แห่งที่เปิดสอน แต่ไม่มีอุปกรณ์ที่จำเป็น

1.5) แขนงวิชาภาพนิ่งและภาพยนตร์ แขนงวิชานี้ยังไม่มีวิทยาลัยครูใดเปิดสอนทั้งวิชาเอกและวิชาโท ห้องปฏิบัติการจึงยังไม่มีในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง

2) ห้องปฏิบัติการที่ใช้ร่วมกันหลายแขนงวิชา

2.1) ห้องมืด ใช้สำหรับล้าง-อัด-ขยายภาพและทำซิลสกรีน แขนงวิชาที่จำเป็นต้องใช้ห้องมืดเพื่อฝึกปฏิบัติคือ แขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาภาพนิ่งและภาพยนตร์ วิทยาลัยครูที่สำรวจทั้ง 8 แห่งมีห้องมืด สำหรับใช้ฝึกปฏิบัติครบทั้ง 8 แห่ง แต่เป็นห้องมืดที่ใช้ร่วมกับภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาและคณะวิทยาศาสตร์

2.2) ห้องบันทึกเสียงและห้องปฏิบัติการวิทยุ ใช้สำหรับแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์และแขนงวิชาวิทยุและโทรทัศน์ สำหรับห้องปฏิบัติการด้านนี้ ส่วนใหญ่จะมีเฉพาะห้องบันทึกเสียง ซึ่งมีในวิทยาลัยครูทุกแห่ง และเป็นของชุดวิชาอื่นซึ่งใช้ร่วมกัน ส่วนห้องปฏิบัติการวิทยุมีในวิทยาลัยครูเพียง 3 แห่ง เท่านั้น

2.3) ห้องอเนกประสงค์นันทศาสตร์ เป็นห้องที่ใช้กับทุกแขนงวิชาภายในห้องจะมีอุปกรณ์ด้านแสงและเสียง เวที และฉาก โต๊ะ เก้าอี้ ซึ่งสามารถเคลื่อนย้ายได้ ห้องอเนกประสงค์นันทศาสตร์ ทุกวิทยาลัยครูไม่มี และแก้ปัญหาโดยใช้ห้องประชุมใหญ่ ซึ่งมีเวที อุปกรณ์ แสงเสียง และฉาก ที่วิทยาลัยครูมีอยู่แล้ว

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 จำนวนวิทยาลัยครูที่เปิดสอนแต่ละแขนงวิชาเป็นวิชาเอก/โท ชนิดของห้องปฏิบัติการที่ต้องใช้ และจำนวนวิทยาลัยครูที่มีห้องปฏิบัติการ จำแนกตามแขนงวิชาที่เปิดสอน

แขนงวิชา	จำนวนวิทยาลัยครู ที่เปิดสอนเป็น วิชาเอก/โท		ห้องปฏิบัติการ ที่ต้องใช้	จำนวนวิทยาลัยครู ที่มีห้องปฏิบัติการ
	เอก	โท		
	1. วารสารศาสตร์	7		
2. การประชาสัมพันธ์	6	2	การประชาสัมพันธ์	7
3. การโฆษณา	1	-	การโฆษณา	1
4. วิทยุและโทรทัศน์	-	1	วิทยุและโทรทัศน์	-
5. ภาพนิ่งและภาพยนตร์	-	-	ภาพนิ่งและภาพยนตร์	-
6. (วารสารศาสตร์ การประชาสัมพันธ์ การโฆษณาและ ภาพนิ่งและภาพยนตร์)			} ห้องมิด	8*
7. (การประชาสัมพันธ์ และวิทยุโทรทัศน์			} ห้องบันทึกเสียง	8*
			} ห้องปฏิบัติการวิทยุ	3
8. ทุกแขนงวิชา			ห้องอเนกประสงค์	-

* ห้องปฏิบัติการของภาคีวิชาอื่น

2.2 สถานที่ภายนอกวิทยาลัยครู

สถานที่ภายนอกวิทยาลัยครูเป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ แหล่งวิทยาการ และแหล่งฝึกประสบการณ์

2.2.1 แหล่งวิทยาการ

แหล่งวิทยาการหรือสถานประกอบการที่ใช้เป็นสถานศึกษาสูงาน มีทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน หน่วยงานเหล่านี้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับแขนงวิชาวารสารศาสตร์ การ-

ประชาสัมพันธ์ การโฆษณาและวิทยุและโทรทัศน์ เนื่องจากวิทยาลัยครูเปิดสอน 4 แขนงวิชาดังกล่าว เป็นวิชาเอก สถานที่ตั้งของแหล่งวิทยาการส่วนมากอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในต่างจังหวัดมีเพียงส่วนน้อย

2.2.2 แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น นักศึกษาจะติดต่อขอฝึกงานด้วยตัวเอง ลักษณะการฝึกงานตามหลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาออกฝึกงานในภาคเรียนสุดท้ายของชั้นปีที่ 4 แต่ในทางปฏิบัติอาจารย์จะให้นักศึกษาออกฝึกงานในระหว่างปิดภาคเรียนฤดูร้อนของการเรียนในชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 เป็นการหาประสบการณ์และเป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาได้พิจารณาตัวเองว่ามีความสนใจและถนัดงานด้านใด เพื่อจะได้เลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในงานที่ตัวเองสนใจและมีความถนัดในปียุทธศาสตร์ของการเรียน ซึ่งจะส่งผลไปถึงการประกอบวิชาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว สำหรับแหล่งฝึกงานของนักศึกษา มีทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน ลักษณะงานที่ฝึกส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับแขนงวิชาวารสารศาสตร์ การประชาสัมพันธ์ การโฆษณา และวิทยุและโทรทัศน์ ไม่มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านภาพนิ่งและภาพยนตร์ เพราะแขนงวิชานี้ไม่มีการเปิดสอน สำหรับสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร และนักศึกษาจะติดต่อเพื่อขอฝึกด้วยตัวเอง วิทยาลัยครูจะออกหนังสือส่งตัวให้ภายหลังจากสถานประกอบการยินดีต้อนรับนักศึกษา แต่วิทยาลัยครูบางแห่งอาจจะจัดทำให้บางส่วน แต่บางครั้งอาจจะได้งานที่ฝึกไม่ตรงตามต้องการ

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับด้านสถานที่

จากข้อมูลทางกายภาพด้านสถานที่ที่วิทยาลัยครูดำเนินการในการจัดการเรียนการสอน พบว่า

2.3.1 ในด้านห้องปฏิบัติการ ห้องปฏิบัติการสำหรับฝึกภาคปฏิบัติเฉพาะแขนงวิชาส่วนใหญ่ไม่มีของภาควิชาสื่อสารและการประชาสัมพันธ์โดยตรง แต่อาศัยใช้จากภาควิชาอื่น เช่น ห้องมิด ห้องบันทึกเสียง ห้องปฏิบัติการวิทยุ-โทรทัศน์ ซึ่งห้องปฏิบัติการเหล่านั้นบางแห่งไม่มีความพร้อมเพียงพอ และการที่ต้องอาศัยใช้ของภาควิชาอื่น บางครั้งไม่มีความสะดวกและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะวิทยาลัยครูไม่มีสถานที่ที่จะนำมาใช้ได้อย่างเพียงพอ (สัมภาษณ์ สุจิตใจ ฉายศรี, ประไพพรรณ ธงอินเนตร, ปิติพร ถาวรสุข, ขนิษฐา สมร่วง)

นอกจากนี้ห้องปฏิบัติการเฉพาะของภาควิชาที่จำเป็นต้องใช้สำหรับแขนงวิชาต่าง ๆ ยังไม่มี ได้แก่

แขนงวิชาวารสารศาสตร์ขาดห้องปฏิบัติการด้านกราฟิก เพื่อใช้ในการปฏิบัติและจัดทำต้นฉบับสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยครูบางแห่งไม่มีห้องบันทึกภาพเพื่อ
ใช้ในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ มีเฉพาะห้องบันทึกเสียงซึ่งเป็นของภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
แขนงวิชาโฆษณา ไม่มีห้องสตูดิโอสำหรับถ่ายงานโฆษณา

2.3.2 แหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร จะมีปัญหา
สำหรับนักศึกษาในส่วนภูมิภาคในเรื่องของการติดต่อแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และค่าใช้จ่ายใน
ระหว่างการฝึก ซึ่งสูงกว่าปกติ

3. ด้านทรัพยากร

แหล่งทรัพยากรที่จะเอื้ออำนวยหรือส่งเสริมให้การดำเนินการในการจัดการเรียนการสอน
สามารถดำเนินไปได้ด้วยดีคือ

3.1 ทรัพยากรประเภทบุคคล ได้แก่

3.1.1 อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่สอน

เมื่อพิจารณาวิทยาลัยครูที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง 8 แห่ง พบว่ามีอาจารย์
3 ประเภท ที่สอนอยู่ในโปรแกรมวิชานี้คือ อาจารย์ประจำที่สังกัดภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ อาจารย์ประจำที่สังกัดภาควิชาอื่น และอาจารย์พิเศษ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก จำนวนอาจารย์
แต่ละประเภทมีดังนี้

1) อาจารย์ที่สังกัดภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของแต่ละ
วิทยาลัยครู มีจำนวนสูงสุด 10 คน ซึ่งมีอยู่ในวิทยาลัยครู 1 แห่ง รองลงมาคือจำนวน 9 คน มีอยู่
ในวิทยาลัยครู 1 แห่ง และจำนวนอาจารย์ที่น้อยที่สุดคือ 3 คน มีอยู่ในวิทยาลัยครู 1 แห่งเช่น
เดียวกัน

อาจารย์ผู้สอนจากวิทยาลัยครูทุกแห่ง เมื่อพิจารณาจากข้อมูลจริง
ด้านวุฒิ พบว่า อาจารย์สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด คือ 38 คน รองลงมาคือ ระดับ
ปริญญาตรีและปริญญาเอก 12 คน และ 4 คน ตามลำดับ

ด้านสาขาวิชาที่อาจารย์สำเร็จการศึกษา เมื่อพิจารณาตามวุฒิสูงสุด
ของอาจารย์ในแต่ละระดับพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิสูงสุดระดับปริญญาตรี ทั้งหมด 12 คน สำเร็จการ
ศึกษาด้านนิเทศศาสตร์โดยตรง 7 คน อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาโททั้งหมด
38 คน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชานิตเทศศาสตร์โดยตรง 21 คน การศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก
4 คน สำเร็จการศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ 2 คน จะเห็นว่าจากจำนวนอาจารย์ทั้งหมด 54 คน
สำเร็จการศึกษาด้านนิเทศศาสตร์โดยตรงถึง 30 คน นอกจากนี้จำนวนอาจารย์ที่จบการศึกษาใน

สาขาวิชาอื่นที่มีชั้นเทศศาสตร์พบว่า มีสาขาวิชาที่เกี่ยวกับนิเทศศาสตร์ด้วย ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาและภาษาไทย รวม 16 คน นอกนั้นเป็นสาขาที่ไม่เกี่ยวข้องกับนิเทศศาสตร์ 8 คน (กองแผนงาน, 2538)

2) อาจารย์จากภาควิชาอื่นที่มาช่วยสอนในบางรายวิชา เช่น ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ภาควิชาภาษาไทย และภาควิชาศิลปะ เป็นต้น ส่วนรายวิชาที่มาช่วยสอนของวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง อาจจะเหมือนหรือต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของแต่ละวิทยาลัยครู รายวิชาที่มาช่วยสอน เช่น การถ่ายภาพ ศิลปกับงานกราฟฟิก ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับสถิติและการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ การเขียนบทความ เป็นต้น วิทยาลัยครูที่มีจำนวนอาจารย์มาช่วยสอนสูงสุดคือ 8 คน ซึ่งมีในวิทยาลัยครู 1 แห่ง รองลงมาคือ 7 คน มีในวิทยาลัยครู 1 แห่ง และน้อยที่สุด คือ ไม่มีอาจารย์จากภาควิชาอื่นมาช่วยสอนเลย ซึ่งมีในวิทยาลัยครู 2 แห่ง

3) อาจารย์พิเศษซึ่งเป็นบุคคลภายนอก วิทยาลัยครูจะเชิญบุคคลภายนอกมาช่วยสอนโดยจ่ายค่าตอบแทน อาจารย์พิเศษมีทั้งอาจารย์จากมหาวิทยาลัย นักหนังสือพิมพ์ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้จัดการบริษัท ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ รายวิชาที่สอนส่วนใหญ่จะเป็นรายวิชาที่ต้องอาศัยประสบการณ์ในการทำงานมาใช้ในการสอน เช่น รายวิชา-เทคโนโลยีทางการพิมพ์ งานบรรณาธิการ การเขียนข่าว การเขียนบทโฆษณา กฎหมายสื่อมวลชน การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อการสื่อสาร เป็นต้น อาจารย์พิเศษที่มีจำนวนสูงสุด คือ 10 คน มีในวิทยาลัยครู 1 แห่ง รองลงมาคือ 3 คน มีในวิทยาลัยครู 1 แห่ง และวิทยาลัยครูที่ไม่มีอาจารย์พิเศษเลยมี 3 แห่ง

3.1.2 นักศึกษา

นักศึกษามหาศกบัติที่เรียนโปรแกรมวิชานิตศศตรในแตละวิทยาลัยครูทุกชั้นปีรวมกันพบว่า วิทยาลัยครูที่มีนักศกษามากที่สุดมีจำนวนนักศกษ 432 คน และวิทยาลัยครูที่มีนักศกษน้อยที่สุด มีนักศกษจำนวน 136 คน นักศกษไม่มีส่วนในการวางแผนการเรียนตามหลักสูตรแต่วิทยาลัยครูจะเป็นผู้กำหนดแผนการเรียนตลอดหลักสูตร

จำนวนอาจารย์และจำนวนนักศกษแตละวิทยาลัยครูดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนอาจารย์ จำนวนนักศึกษา และสัดส่วนระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษา
จำแนกตามวิทยาลัยครูที่เปิดสอนโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์

วิทยาลัยครู	จำนวน อาจารย์ประจำ ภาควิชา การสื่อสารฯ	จำนวน อาจารย์จาก ภาควิชาอื่น	จำนวน อาจารย์ พิเศษ	รวม อาจารย์ ทั้งหมด	จำนวน นักศึกษา ทุกชั้นปี	สัดส่วน ระหว่าง อาจารย์ นักศึกษา
วิทยาลัยครูที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง						
1. สวนดุสิต	10	1	2	13	432	1:33
2. สวนสุนันทา	5	6	10	21	286	1:14
3. บ้านสมเด็จ เจ้าพระยา	9	6	-	15	298	1:20
4. พิบูลสงคราม	8	3	2	13	181	1:14
5. นครสวรรค์	7	-	-	7	219	1:31
6. เทพสตรี	4	7	-	11	157	1:14
7. เพชรบุรี	8	-	2	10	158	1:16
8. นครปฐม	3	8	3	14	136	1:10

แหล่งข้อมูล : วิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาจำนวนอาจารย์ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมการฝึกหัดครู ซึ่งกำหนดให้มี
อาจารย์ประจำภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่สอนวิชาเฉพาะด้านจำนวนอย่าง
น้อย 10 คน พบว่าวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 แห่ง มีจำนวนอาจารย์ต่ำกว่าเกณฑ์ถึง
7 แห่ง นอกจากนี้จะมีจำนวนอาจารย์ต่ำกว่าเกณฑ์แล้ว ในด้านสาขาวิชาที่อาจารย์สำเร็จการศึกษา
เมื่อพิจารณาเฉพาะสาขาวิชาด้านนิเทศศาสตร์โดยตรง พบว่า จากจำนวนอาจารย์ 54 คน สำเร็จ
การศึกษาเฉพาะด้านนิเทศศาสตร์ 30 คน หรือประมาณร้อยละ 55.56 ซึ่งนับว่ามีจำนวนยังไม่
เพียงพอ

เมื่อพิจารณาจำนวนอาจารย์ทุกประเภทของแต่ละวิทยาลัยครูที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าจำนวนอาจารย์สูงสุด 21 คน จากวิทยาลัยครู 2 แห่ง รองลงมาคือ 15 คน จากวิทยาลัยครู 1 แห่ง และน้อยที่สุด 7 คน จากวิทยาลัยครู 2 แห่ง

สัดส่วนระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย กำหนดสัดส่วนระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในสาขาวิชาทางด้านนิเทศศาสตร์เป็น 1: 18 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์นี้พบว่า ในวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 8 แห่ง มีจำนวน 5 แห่งที่มีสัดส่วนระหว่างอาจารย์และนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ปกติคือ สัดส่วน 1:10 จำนวน 1 แห่ง สัดส่วน 1:14 จำนวน 3 แห่ง และ สัดส่วน 1:16 จำนวน 1 แห่ง อีก 3 แห่ง ที่มีสัดส่วนระหว่างอาจารย์และนักศึกษิต่ำกว่าเกณฑ์ปกติพบว่า มี 1 แห่งที่มีสัดส่วนต่ำกว่าเกณฑ์ปกติไม่มากนัก (1:20) ส่วนอีก 2 แห่งที่มีสัดส่วนต่ำกว่าเกณฑ์ปกติมาก (1:31 และ 1:33)

จะเห็นว่าจำนวนอาจารย์ประจำส่วนมากมีจำนวนต่ำกว่าเกณฑ์ และอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาด้านนิเทศศาสตร์โดยตรงยังไม่เพียงพอ ถึงแม้ว่าจะมีอาจารย์จากภาควิชาอื่นทั้งภาควิชาศิลป ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาและภาควิชาภาษาไทยมาช่วยสอนก็ตาม แต่อาจารย์ในภาควิชาดังกล่าวต้องรับผิดชอบงานในภาควิชาที่ตัวเองสังกัดอยู่ด้วยเช่นกัน จึงกล่าวได้ว่า ทรัพยากรในด้านอาจารย์ยังไม่เพียงพอ

ส่วนในด้านนักศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานได้กำหนดให้เปิดสอนกลุ่มละไม่เกิน 35 คน แต่ข้อมูลที่ได้ทั้งจากข้อมูลจริงและการสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชาจำนวนนักศึกษานในวิทยาลัยครูหลายแห่งมีจำนวนมากเกินไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะในเรื่องของการฝึกปฏิบัติ เนื่องจากอุปกรณ์และห้องเรียนมีจำนวนจำกัด จึงควรรับนักศึกษาให้เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่

3.2 ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือ

เนื่องจากวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 แห่งมีการจัดสอนโปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ ใน 4 แขนงวิชาคือ แขนงวิชาวารสารศาสตร์ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณาและแขนงวิชาวิทยุและโทรทัศน์ โดยที่จำนวนแขนงวิชาที่เปิดสอนในแต่ละวิทยาลัยครูอาจจะมีเพียงแขนงวิชาเดียวหรือมากกว่าหนึ่งแขนงวิชาก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละวิทยาลัยครู นอกจากนี้อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาของแต่ละแขนงวิชาที่มีทั้งประเภทที่ใช้ร่วมกันได้และประเภทที่ใช้เฉพาะแขนงวิชาเท่านั้น ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการศึกษาวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะเสนอข้อมูลของอุปกรณ์และเครื่องมือจำแนกตามแขนงวิชาที่เปิดสอน หากอุปกรณ์หรือเครื่องมือใดที่มีชื่อซ้ำกัน ระหว่างแขนงวิชาหมายความว่า เป็นอุปกรณ์หรือเครื่องมือชิ้นเดียวกัน แต่นำไปใช้ในหลายแขนงวิชา ส่วนจำนวนวิทยาลัยครูที่มีอุปกรณ์หรือเครื่องมือชนิดนั้นใช้งานที่แสดงไว้ในตารางเป็นจำนวนวิทยาลัยครูที่เปิดสอนแขนงวิชาดังกล่าวเท่านั้น ดังตารางที่ 8-11

ตารางที่ 8 อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้สำหรับแขนงวิชาวารสารศาสตร์

ชื่อเครื่องมือ	จำนวนวิทยาลัยครู	ร้อยละ
	ที่มีใช้งาน N = 7	
1. คอมพิวเตอร์ใช้จัดหน้า/เล่นอักษร	7	100.0
* 2. โต๊ะเขียนแบบพร้อมอุปกรณ์	7	100.0
3. เครื่องตัดกระดาษ (ขนาดใหญ่/กลาง)	-	-
4. อุปกรณ์การพิมพ์ซิลค์สกรีน	7**	100.0
* 5. กล้องถ่ายรูป	6	85.71
6. เครื่องอัดขยายภาพขาว-ดำ	6**	85.71
7. เครื่องทำแห้ง (ภาพถ่าย)	-	-
* 8. ตู้ไฟสำหรับดูฟิล์ม	6**	85.71
* 9. วิดีโอและทีวี	7	100.0
*10. เครื่องเทปปฏิบัติการสนาม	7	100.0
11. กล้องถ่ายภาพทางการพิมพ์	-	-
12. เครื่องพิมพ์ออฟเซต	-	-
13. เครื่องอัดเพลท	-	-

* อุปกรณ์ชุดเดียวกันที่ใช้กับแขนงวิชาอื่นด้วย

** อุปกรณ์ที่ใช้ของภาควิชาอื่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้สำหรับแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์

ชื่อเครื่องมือ	จำนวนวิทยาลัยครู ที่มีใช้งาน N = 8	ร้อยละ
1. เครื่องขยายเสียง	8	100.0
* 2. ไมโครโฟน	8	100.0
* 3. โต๊ะเขียนแบบพร้อมอุปกรณ์	6	75.0
* 4. ลำโพง	8	100.0
* 5. กล้องถ่ายรูป	7	87.5
* 6. วิดีโอและทีวี	8	100.0
* 7. เครื่องเทปปฏิบัติงานสนาม	8	100.0
8. อุปกรณ์ถ่ายทำวิดีโอ	2	25.0
* 9. เครื่องตัดกระดาษ (ขนาดเล็ก)	8	100.0
10. กระดานไวท์บอร์ด	8	100.0
11. โต๊ะประชุมปฏิบัติการ	8	100.0

* อุปกรณ์ชุดเดียวกันที่ใช้กับแขนงวิชาอื่นด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้สำหรับแขนงวิชาการโฆษณา

ชื่อเครื่องมือ	จำนวนวิทยาลัยครู ที่มีใช้งาน N = 2	ร้อยละ
* 1. เครื่องตัดกระดาษ (ขนาดเล็ก)	2	100.0
2. กล้องถ่ายรูปสำหรับงานโฆษณา พร้อมอุปกรณ์ประกอบสตูดิโอ	-	-
3. คอมพิวเตอร์สำหรับงานกราฟฟิก	2	100.0
* 4. โต้ะเขียนแบบพร้อมอุปกรณ์	2	100.0
* 5. อุปกรณ์สำหรับทำซีดีสกรีน	2**	100.0
* 6. ตู้สำหรับคัทลิ้ม	2**	100.0
* 7. วิดีโอและทีวี	2	100.0
8. เทปปฏิบัติการสนาม	2	100.0
9. เครื่องตัดโฟมไฟฟ้า	-	-
10. อุปกรณ์สำหรับผลิตสไลด์	2**	100.0
11. เครื่องฉายสไลด์	2	100.0

* อุปกรณ์ชุดเดียวกันที่ใช้กับแขนงวิชาอื่นด้วย

** อุปกรณ์ที่ใช้ของภาควิชาอื่น

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้สำหรับแขนงวิชาวิทยุและโทรทัศน์
(ด้านวิทยุกระจายเสียง)

ชื่อเครื่องมือ	จำนวนวิทยาลัยครู ที่มีใช้งาน	ร้อยละ
	N = 1	
* 1. ไมโครโฟน	1	100.0
2. หูฟัง	1	100.0
3. เทปใบ้ (เล่นและบันทึก)	1	100.0
4. เครื่องผสมสัญญาณเสียง	1	-
5. เครื่องทำสัญญาณก้องกังวาล	-	-
6. เครื่องเล่นแผ่นเสียง	1	-
* 7. ลำโพง	1	100.0
8. ตู้เก็บแผ่นเสียง	-	-
9. ตู้เก็บม้วนเทป	-	-
10. โต๊ะสำหรับตั้งเครื่องมือพร้อมเก้าอี้	-	-
11. โต๊ะ/เก้าอี้ผู้ประกาศ	-	-

* อุปกรณ์ชุดเดียวกันที่ใช้กับแขนงวิชาอื่นด้วย

จากข้อมูลในด้านอุปกรณ์และเครื่องมือพบว่า

อุปกรณ์ที่ใช้กับแขนงวิชาวารสารศาสตร์ถ้ามองในภาพรวมส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ ยกเว้นอุปกรณ์และเครื่องมือในด้านการพิมพ์ ได้แก่ เครื่องตัดกระดาษขนาดใหญ่/กลาง กล้องถ่ายภาพทางการพิมพ์ เครื่องอัดเพลท เครื่องพิมพ์ออฟเซต แต่ละวิทยาลัยครูไม่มี ส่วนอุปกรณ์อื่นบางส่วนอาศัยใช้จากภาควิชาอื่น เช่น เครื่องอัดขยายภาพ อุปกรณ์พิมพ์ซิลค์สกรีน ตู้ไฟสำหรับคูฟิล์ม

อุปกรณ์สำหรับแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นแขนงวิชาที่เปิดสอนในวิทยาลัยครูทุกแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าอุปกรณ์สำคัญที่จำเป็นต้องใช้แต่วิทยาลัยครูหลายแห่งไม่มี คืออุปกรณ์ถ่ายทำวิดีโอที่มีเป็นของภาควิชาโดยตรงเพียง 2 แห่ง เท่านั้น นับว่าอุปกรณ์ด้านนี้ยังมีปัญหา

อุปกรณ์สำหรับแขนงวิชาการโขนนาฏศิลป์ แขนงวิชาการโขนนาฏศิลป์เปิดสอนในวิทยาลัยครู 2 แห่ง เป็นวิชาเอก 1 แห่งและวิชาโท 1 แห่ง อุปกรณ์ที่สำคัญคือ กล้องถ่ายรูปลำหรับงานโขนนาฏศิลป์ พร้อม อุปกรณ์ประกอบสตูดิโอ ไม่มีและมีบางรายการที่ต้องอาศัยใช้ของภาควิชาอื่น เช่น อุปกรณ์ผลิตสไลด์ อุปกรณ์ทำซิลค์สกรีน

ส่วนอุปกรณ์สำหรับแขนงวิชาวิทยุโทรทัศน์ อุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่ได้จัดเป็นห้องบันทึกเสียงสมบูรณ์ มีเพียงอุปกรณ์บางอย่างที่สามารถนำมาใช้งานได้ จะต้องปรับปรุงห้องและอุปกรณ์อื่น ๆ จึงจะเป็น ห้องบันทึกเสียงที่มีคุณภาพที่ดีได้

3.3 ปัญหาด้านทรัพยากร

ในด้านทรัพยากรทั้งด้านอาจารย์ นักศึกษา ซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคล และในด้าน อุปกรณ์และเครื่องมือ พบว่า มีปัญหาพอสรุปได้ดังนี้

3.3.1 ด้านอาจารย์ผู้สอน วิทยาลัยครูหลายแห่งมีอาจารย์ผู้สอนไม่เพียงพอ ซึ่ง อาจจะมีจำนวนไม่เพียงพอ และหรือขาดอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาในบางสาขาวิชา เช่น ด้านวิทยุ และโทรทัศน์

3.3.2 ด้านนักศึกษา วิทยาลัยครูหลายแห่งมีจำนวนนักศึกษามากเกินไป ทำให้ มีปัญหาในการเรียนการสอน โดยเฉพาะการเรียนภาคปฏิบัติ

3.3.3 ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือยังมีปัญหาหลายประการคือ อุปกรณ์ที่สำคัญบาง อย่างวิทยาลัยครูบางแห่งหรือหลายแห่งไม่มี ได้แก่

แขนงวิชาการวารสารศาสตร์ ไม่มีเครื่องพิมพ์ออฟเซต กล้องถ่ายภาพทาง การพิมพ์ และเครื่องอัดเพลต

แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ หลายวิทยาลัยครูไม่ อุปกรณ์ถ่ายทำวิดีโอ ซึ่งควรจะมีเป็นของภาควิชา

แขนงวิชาการโขนนาฏศิลป์ ไม่มีอุปกรณ์ประกอบ ได้แก่ ฉาก ไฟและอุปกรณ์ อื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในห้องสตูดิโอ สำหรับใช้ถ่ายโขนนาฏศิลป์

4. อองค์กร

องค์กรทำหน้าที่ในการบริหารหลักสูตร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสามารถดำเนินการไปได้ มีส่วนประกอบ 2 ส่วนคือ

4.1 การจัดโปรแกรมการศึกษา

ลักษณะการจัดโปรแกรมการศึกษาของวิทยาลัยครูในส่วนของโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ลักษณะโปรแกรมประกอบด้วยวิชาเอกวิชาการศึกษาทั่วไปและวิชาเลือก สำหรับวิชาเอกไม่ได้กำหนดตายตัว แต่สามารถยืดหยุ่นได้ตามสภาพความพร้อมและทรัพยากรของวิทยาลัยครู โดยจะเลือกเรียนรวมกันทั้ง 5 แขนงวิชาก็ได้ หรือจะเรียนแขนงวิชาเดียวหรือเรียน 2 แขนงวิชาก็ได้เช่นกัน การจัดโปรแกรมลักษณะนี้ช่วยทำให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการเพราะว่าหลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรกลางวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่งสามารถนำไปใช้ได้ตามความเหมาะสมของวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง

4.2 การบริหารงาน

ลักษณะการบริหารงาน โปรแกรมวิชานิติศาสตร์จะเป็นลักษณะแบบเฉพาะศาสตร์ ภายใต้ความรับผิดชอบของภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ สังกัดคณะวิชาวิทยาการจัดการ ซึ่งการบริหารในลักษณะดังกล่าวดูเหมือนโปรแกรมวิชานิติศาสตร์จะไม่เหมาะที่ภาควิชาสังกัดอยู่ในคณะวิชาวิทยาการจัดการ เพราะลักษณะของโปรแกรมวิชาแตกต่างกับโปรแกรมวิชาอื่น ๆ ของคณะวิชาวิทยาการจัดการ ทรัพยากรต่าง ๆ ไม่สามารถเอื้อต่อกันได้ เนื่องจาก "การจัดการและนิเทศศาสตร์เป็นคนละเรื่องไปด้วยกันไม่ได้ ควรจัดการเรียนการสอนเป็นภาควิชาอิสระการสื่อสารเหมือนของธรรมศาสตร์ในระยะแรกแล้วค่อยพัฒนาเป็นคณะวิชาต่อไป" (สัมภาษณ์ปิติพร ดาวรสข)

4.3 ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาในด้านองค์กรจะเป็นปัญหาด้านการบริหารงาน เนื่องจากองค์กรที่รับผิดชอบเป็นองค์กรระดับภาควิชา ลักษณะการจัดการเรียนการสอนแตกต่างจากภาควิชาอื่นในคณะวิชาเดียวกัน ไม่สามารถเอื้อประโยชน์ในด้านทรัพยากรต่อกันได้ จึงขาดความคล่องตัวในการดำเนินงาน

5. ด้านขบวนการ

ขบวนการจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็นส่วนต่าง ๆ คือ

5.1 การวางแผนการเรียนการสอน

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารคู่มือนักศึกษาของวิทยาลัยครูแต่ละแห่งพบว่าวิทยาลัยครูเป็นผู้กำหนดแผนการเรียนทั้งหมด ส่วนนักศึกษาสามารถดูแผนการเรียนตลอดหลักสูตรได้จากคู่มือนักศึกษา

5.2 การสอน

ลักษณะการสอนจากข้อมูลที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานวิชาการโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ได้กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้หลายลักษณะคือ

- 5.2.1 บรรยายโดยใช้สื่อประกอบตามความเหมาะสม
- 5.2.2 ให้ผู้มีความรู้มาบรรยายหรืออภิปรายเสริม
- 5.2.3 จัดให้มีการอภิปรายกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อย
- 5.2.4 มีการฝึกภาคปฏิบัติ
- 5.2.5 จัดให้มีการศึกษานอกสถานที่
- 5.2.6 การฝึกงาน

5.3 การวัดผล

ลักษณะการวัดผลจะเป็นการประเมินทุกด้าน ทั้งจากข้อสอบ จากการปฏิบัติ จากการสังเกต รวมทั้งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

5.4 ปัญหาและอุปสรรคในด้านขบวนการ ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาในด้านแผนการเรียน เนื่องจากแผนการเรียนที่กำหนดไว้ไม่สามารถจัดให้เรียนตามแผนได้ เช่น จัดให้เรียนโปรแกรมการใช้คอมพิวเตอร์ แต่กลับได้เรียนรายวิชาอื่นซึ่งไม่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เป็นเพราะข้อจำกัดในด้านอาจารย์ผู้สอน (สัมภาษณ์ผศ.ดร. ภาวสุข, สุคใจ ฉายศรี)

6. ด้านผลผลิต

หลักสูตรที่นำมาใช้ประสบความสำเร็จหรือไม่ สามารถพิจารณาได้จากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา โดยพิจารณาจากด้านต่าง ๆ คือ

6.1 ความมุ่งหวังในการผลิตบัณฑิต

ปรัชญาของหลักสูตรวิทยาลัยครูมุ่งให้บัณฑิต มีความเป็นเลิศและเสรีภาพทางวิชาการ มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน และมุ่งให้บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้หลายด้าน โดยจัดโครงสร้างหลักสูตรบังคับให้เรียนหลายแขนงวิชา ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า บัณฑิตนิเทศศาสตร์ของวิทยาลัยครู เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ทำงานได้หลายด้าน จนเป็นที่ยอมรับของนายจ้างและสถานประกอบการ ซึ่งเป็นไปตามความมุ่งหวังในการผลิตบัณฑิตของวิทยาลัยครู (สัมภาษณ์จิตรา จิตราบุญ, ขนิษฐา สมว่าง, สุคใจ ฉายศรี)

6.2 ด้านการมีงานทำผลจากการวิจัยด้านการมีงานทำของบัณฑิตรุ่นปีการศึกษา 2535 พบว่า บัณฑิตส่วนมากมีงานทำ ร้อยละ 96.47 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการของเอกชน ลักษณะงานที่ทำมีเกือบทุกแขนงวิชา รวมถึงงานประเภทอื่นที่มีใช้นิเทศศาสตร์ก็มีเช่นกัน

6.3 การผลิตบัณฑิตนิเทศศาสตร์ของวิทยาลัยครูทั้งหมดที่เปิดสอนในปัจจุบันมีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนี้เฉพาะภาคปกติ คือ

ปีการศึกษา 2534 ผลิตบัณฑิตได้ 286 คน

ปีการศึกษา 2535 ผลิตบัณฑิตได้ 366 คน

ปีการศึกษา 2536 ผลิตบัณฑิตได้ 699 คน

ปีการศึกษา 2537 ผลิตบัณฑิตได้ 661 คน

6.4 ปัญหาด้านผลผลิต

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุว่า ได้ติดตามการทำงานของบัณฑิตวิทยาลัยครู พิบูลสงคราม โดยสอบถามจากบัณฑิตที่ออกไปทำงานพบว่า บัณฑิตขาดทักษะในเชิงจัดการและความคิดสร้างสรรค์ (สัมภาษณ์ สุพจน์ พฤกษ์วัน)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 12 สถานภาพของอาจารย์จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

สถานภาพ	จำนวน N = 41	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	19	46.34
1.2 หญิง	22	53.66
2. วุฒิสุงสุดและสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา		
2.1 ระดับปริญญาตรี	10	24.39
2.1.1 สาขาวิชานิติศาสตร์	5	12.19
2.1.2 สาขาวิชาการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	1	2.44
2.1.3 สาขาวิชาภาษาไทย	4	9.76
2.2 ระดับปริญญาโท	27	65.85
2.2.1 สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ	12	29.26
2.2.1.1 เรียนปริญญาตรี		
สาขาวิชาวารสารศาสตร์ (1)		
2.2.1.2 เรียนปริญญาตรี		
สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ (1)		
2.2.1.3 เรียนปริญญาตรี		
สาขาวิชาโฆษณา (1)		
2.2.1.4 เรียนปริญญาตรี		
สาขาวิชาภาพยนตร์ (1)		
2.2.2 สาขาวิชานิติศาสตร์ธุรกิจ	3	7.32
2.2.3 สาขาวิชานโยบายและการวางแผน		
การสื่อสาร	3	7.32
2.2.3.1 เรียนปริญญาตรีสาขาวิชาการโฆษณา		
และประชาสัมพันธ์ (2)		

ตารางที่ 12 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน N = 41	ร้อยละ
2.2.4 สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา	6	14.63
2.2.4.1 เรียนปริญญาตรี		
สาขาวารสารศาสตร์	(1)	
2.2.4.2 เรียนปริญญาตรี		
สาขาการโฆษณา	(1)	
2.2.5 สาขาวิชาภาษาไทย	3	7.32
2.2.5.1 เรียนปริญญาตรี		
สาขาการประชาสัมพันธ์	(1)	
2.3 ระดับปริญญาเอก	4	9.76
2.3.1 สาขาวิชาพัฒนาชุมชนและการสื่อสาร เพื่อการพัฒนา	2	4.87
2.3.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา	1	2.44
2.3.3 สาขาวิชาบริหารการศึกษา	1	2.44

จากตารางที่ 12 พบว่า สถานภาพของอาจารย์แต่ละด้านมีลักษณะดังนี้ คือ
ด้านเพศ อาจารย์เพศหญิงมีมากกว่าเพศชาย

ด้านวุฒิสูงสุดที่สำเร็จการศึกษา อาจารย์ที่มีวุฒิสูงสุด ระดับปริญญาโทมากที่สุด คือ 27 คน ระดับปริญญาเอก น้อยที่สุดคือ 4 คน

ด้านสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาดำเนินการตามวุฒิสูงสุดของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิสูงสุด ระดับปริญญาตรี 10 คน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์โดยตรง 6 คน อาจารย์ที่สำเร็จ การศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโททั้งหมด 27 คน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์โดยตรง 18 คน และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง 9 คน คือสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา 6 คน และภาษา ไทย 3 คน และอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททั้งหมด 27 คน ดังกล่าว สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับนิติศาสตร์โดยตรง 9 คน ส่วนอาจารย์ที่ สำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอก มีทั้งหมด 4 คน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง หรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาด้านนิติศาสตร์ 3 คน

ตารางที่ 13 การเข้ารับการอบรมด้านนิเทศศาสตร์ของอาจารย์

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
	N = 41	
1. การเข้ารับการอบรมทางด้านนิเทศศาสตร์		
1. ไม่เคยเข้ารับการอบรม	2	4.88
2. เคยเข้ารับการอบรม	39	95.12
2. แขนงวิชาที่เข้ารับการอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. วารสารศาสตร์	20	48.78
2. การประชาสัมพันธ์	34	82.93
3. การโฆษณา	16	39.02
4. วิทยุและโทรทัศน์	18	43.90
5. ภาพนิ่งและภาพยนตร์	8	19.21

จากตารางที่ 13 พบว่า อาจารย์เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 95.12) เคยเข้ารับการอบรมด้านนิเทศศาสตร์มาแล้ว อาจารย์ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมมี 2 คน (ร้อยละ 4.88)

ด้านแขนงวิชาที่เคยเข้ารับการอบรม พบว่า อาจารย์เคยเข้ารับการอบรมแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์มากที่สุด (ร้อยละ 82.93) รองลงมาคือวารสารศาสตร์ (ร้อยละ 48.78) และน้อยที่สุดคือ แขนงวิชาภาพนิ่งและภาพยนตร์ (ร้อยละ 19.51)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ประสบการณ์ในการสอนและแขนงวิชาเกี่ยวข้องกับการสอนของอาจารย์

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
	N = 41	
1. ประสบการณ์ในการสอน		
1. 1 - 5 ปี	18	43.90
2. 6 - 10 ปี	23	56.10
2. แขนงวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. วารสารศาสตร์	20	48.78
2. การประชาสัมพันธ์	27	65.85
3. การโฆษณา	4	9.76
4. วิทยุและโทรทัศน์	9	21.95
5. ภาพนิ่งและภาพยนตร์	4	9.76

จากตารางที่ 14 พบว่า ประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ ช่วงระยะเวลาที่มากที่สุดคือ 6-10 ปี (ร้อยละ 56.10) รองลงมาคือ ช่วงเวลา 1-5 ปี (ร้อยละ 43.90)

และเมื่อพิจารณาประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์จำแนกตามแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องพบว่า อาจารย์มีประสบการณ์ในการสอนเกี่ยวข้องกับแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์มากที่สุด (ร้อยละ 65.85) รองลงมาคือ แขนงวิชาวารสารศาสตร์ (ร้อยละ 48.78) และที่น้อยที่สุดคือ แขนงวิชาการโฆษณา และแขนงวิชาภาพนิ่งและภาพยนตร์ (ร้อยละ 9.76) เท่ากัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 จำนวนรายวิชาที่อาจารย์สอน และการทำเอกสารประกอบการเรียน

จำนวนรายวิชา		จำนวนรายวิชา ที่ทำเอกสาร/ตำรา		ไม่ได้ทำเอกสาร หรือตำรา
รายวิชา	คน	รายวิชา	คน	คน
1-3	14	1	5	4
		2	5	
		3	-	
รวม	14	-	10	4
4-6	19	1	3	4
		2	6	
		3	2	
		4	2	
		5	1	
		6	1	
รวม	19	-	15	4
7-9	8	1	-1	-
		2	1	
		3	3	
		4	2	
		5	2	
		6	-	
		7	-	
		8	-	
		9	-1	
รวม	8	-	8	-
รวมทั้งหมด	41	-	33	8

จากตารางที่ 15 พบว่า อาจารย์ที่สอนโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ซึ่งรับผิดชอบงานสอน 1-3 รายวิชา ทั้งหมด 14 คน ได้มีการจัดทำเอกสารประกอบการเรียน 1 และ 2 รายวิชา จำนวน 10 คน

อาจารย์ที่รับผิดชอบงานสอน 4-6 รายวิชา มีทั้งหมด 19 คน มีการจัดทำเอกสารประกอบการเรียน จำนวน 15 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้จัดทำเอกสาร จำนวน 2 รายวิชา มากที่สุดคือ 6 คน และจำนวน 5 และ 6 รายวิชา น้อยที่สุดคือ จำนวน 1 คนเท่ากัน

อาจารย์ที่รับผิดชอบงานสอน 7-9 รายวิชา มี 8 คน และทุกคนจัดทำเอกสารประกอบการเรียน โดยที่จัดทำเอกสารประกอบการเรียนคนละ 2-5 รายวิชา

และเมื่อพิจารณาจากจำนวนอาจารย์ทั้งหมด 41 คน พบว่า มีการจัดทำเอกสารประกอบการเรียน 33 คน มีเพียง 8 คนที่ไม่ได้จัดทำเอกสารประกอบการเรียน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 จำนวนอาจารย์ที่ปฏิบัติการงานต่าง ๆ นอกเหนืองานสอน จำแนกตามจำนวน รายวิชาที่รับผิดชอบ และจำนวนคาบที่สอน/สัปดาห์

ภาระงานนอกเหนืองานสอน	จำนวนอาจารย์ N = 41 (คน)												รวม (คน)
	จำนวนรายวิชาที่รับผิดชอบ												
	1 - 3				4 - 6				7 - 9				
	จำนวนคาบ/สัปดาห์				จำนวนคาบ/สัปดาห์				จำนวนคาบ/สัปดาห์				
	1-5	6-10	11-15	16-20	1-5	6-10	11-15	16-20	1-5	6-10	11-15	16-20	
1. งานบริหาร	1												1
2. อาจารย์ที่ปรึกษา		1											1
3. อาจารย์พิเศษ							1						1
4. บริหาร+ที่ปรึกษา										1			1
5. ที่ปรึกษา+นิเทศ	1	2	1		1	4				1			10
6. บริหาร+ที่ปรึกษา+นิเทศ		4			2	5							11
7. นิเทศ+สอนโปรแกรมอื่น			1										1
8. ที่ปรึกษา+นิเทศ+ โปรแกรมอื่น					1					1			2
9. นิเทศ+อาจารย์พิเศษ+ สอนโปรแกรมอื่น						1							1
10. ที่ปรึกษา+นิเทศ+ อาจารย์พิเศษ			2			1							3
11. บริหาร+ที่ปรึกษา+ นิเทศ+อาจารย์พิเศษ					3					2			5

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ภาระงานนอกเหนือการสอน	จำนวนอาจารย์ N = 41 (คน)												รวม (คน)
	จำนวนรายวิชาที่รับผิดชอบ												
	1 - 3				4 - 6				7 - 9				
	จำนวนคาบ/สัปดาห์				จำนวนคาบ/สัปดาห์				จำนวนคาบ/สัปดาห์				
	1-5	6-10	11-15	16-20	1-5	6-10	11-15	16-20	1-5	6-10	11-15	16-20	
12. บริหาร+ที่ปรึกษา+ นิเทศ+สอนโปรแกรมอื่น											2		2
13. บริหาร+ที่ปรึกษา+ นิเทศ+อาจารย์พิเศษ+ สอนโปรแกรมอื่น			1								1		2
	2	7	5		7	12					8		41

จากตารางที่ 16 พบว่า รายการที่ 6 อาจารย์ทำหน้าที่ทั้งงานบริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์นิเทศ เป็นภาระงานนอกเหนือการสอนที่มีอาจารย์ต้องรับผิดชอบมากที่สุดถึง 11 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่รับผิดชอบรายวิชา จำนวน 4-6 รายวิชา และสอนจำนวน 11-15 คาบต่อสัปดาห์ ถึง 5 คน และเป็นผู้ที่มีรายวิชาที่รับผิดชอบ 1-3 รายวิชา และต้องสอน 6-10 คาบต่อสัปดาห์อยู่ถึง 4 คน เหนือการสอนที่มีอาจารย์รับผิดชอบมากเป็นอันดับ รองลงมา มี 10 คน คือ รายการที่ 5 อาจารย์ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์นิเทศด้วยในจำนวนนี้เป็นผู้ที่รับผิดชอบรายวิชา 4-6 รายวิชา และสอน 11-15 คาบ/สัปดาห์ มีจำนวนถึง 4 คน

เมื่อพิจารณาเฉพาะภาระงานสอนที่อาจารย์รับผิดชอบในภาพรวม พบว่า อาจารย์มีภาระงานสอนสัปดาห์ละ 11-15 คาบมากที่สุด มีจำนวนถึง 25 คน รองลงมาคือสัปดาห์ละ 6-10 คาบ จำนวน 14 คน และเมื่อพิจารณาภาระงานสอน จำแนกตามจำนวนรายวิชาที่รับผิดชอบ พบว่า อาจารย์ที่รับผิดชอบ 1-3 รายวิชา สอนสัปดาห์ละ 6-10 คาบมากที่สุด จำนวน 7 คน รองลงมาคือ 11-15 คาบ จำนวน 5 คน ส่วนกลุ่มที่รับผิดชอบ 4-6 รายวิชา สอนสัปดาห์ละ 11-15 คาบ มีมากที่สุดถึง 12 คน รองลงมาคือสอนสัปดาห์ละ 6-10 คาบ จำนวน 7 คน และกลุ่มที่รับผิดชอบ 7-9 รายวิชา มีจำนวนทั้งหมด 8 คน ทุกคนสอนสัปดาห์ละ 11-15 คาบ

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 สถานภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4

ตารางที่ 17 สถานภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 โพรแกรมนิวานิเทศศาสตร์

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
	N = 350	
1. เพศ		
1. ชาย	84	24.00
2. หญิง	166	76.00
2. แขนงวิชาที่เรียนเป็นวิชาเอก		
1. วารสารศาสตร์	151	43.14
2. การประชาสัมพันธ์	156	44.57
3. การโฆษณา	43	12.29
3. ลำดับที่เลือกโพรแกรมนิวานิเทศศาสตร์ในการสมัครสอบแข่งขันเข้ามาเรียน		
1. เลือกเป็นอันดับหนึ่ง	302	86.29
2. เลือกเป็นอันดับสอง	41	11.71
3. เลือกเป็นอันดับสาม	7	2.00

จากตารางที่ 17 พบว่า นักศึกษาทั้งหมด 350 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิงร้อยละ 76.00 เพศชาย ร้อยละ 24.00

ด้านวิชาเอกที่นักศึกษาเรียน พบว่า นักศึกษาเรียนแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์เป็นวิชาเอกมากที่สุด (ร้อยละ 44.57) รองลงมาคือ แขนงวิชาวารสารศาสตร์ (ร้อยละ 43.14) และแขนงวิชาการโฆษณา นักศึกษาเรียนเป็นวิชาเอกลำดับที่น้อยที่สุด (ร้อยละ 12.29)

ส่วนลำดับที่ที่เลือกโพรแกรมนิวานิเทศศาสตร์ ในการสมัครสอบแข่งขันเข้ามาเรียนพบว่า นักศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2537 เลือกเรียนโพรแกรมนิวานิเทศศาสตร์ เป็นอันดับหนึ่ง มากที่สุด (ร้อยละ 86.29) รองลงมาคือ เลือกเป็นอันดับสอง (ร้อยละ 11.71) และที่เลือกเป็นอันดับสาม มีน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.00)

4.3 สถานภาพของบัณฑิต

ตารางที่ 18 สถานภาพของบัณฑิตนิเทศศาสตร์

สถานภาพ	จำนวน N = 350	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	57	28.79
2. หญิง	141	71.21
2. แขนงวิชาที่เกี่ยวข้องกับการฝึก- ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ		
1. วารสารศาสตร์	62	31.31
2. การประชาสัมพันธ์	30	15.15
3. การโฆษณา	70	35.35
4. วิทยุและโทรทัศน์	35	17.68
5. ภาพนิ่งและภาพยนตร์	1	0.51
3. จังหวัดที่เป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ		
1. กรุงเทพมหานคร	177	89.39
2. ลพบุรี	6	3.02
3. สุโขทัย	1	0.51
4. ลำปาง	3	1.51
5. สิงห์บุรี	1	1.51
6. พิษณุโลก	5	2.52
7. นครปฐม	1	0.51
8. ประจวบคีรีขันธ์	1	0.51
9. กาญจนบุรี	2	1.01
10. นนทบุรี	1	0.51
1. สภาพการมีงานทำ		
1. มีงานทำ	191	96.47
2.ว่างงาน	4	2.02
3. กำลังศึกษาต่อ	3	1.51

ตารางที่ 18 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
	N = 350	
2. ได้งานทำหลังจากจบการศึกษา		
1. ใช้เวลา 1 - 2 เดือน	101	52.88
2. ใช้เวลา 3 - 4 เดือน	52	27.22
3. ใช้เวลา 5 - 6 เดือน	22	11.52
4. ใช้เวลามากกว่า 6 เดือน	16	8.38
3. ประเภทของหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน		
1. หน่วยงานของรัฐบาล	9	4.71
2. รัฐวิสาหกิจ	5	2.62
3. หน่วยงานเอกชน	170	89.01
4. ธุรกิจส่วนตัว	7	3.66
4. งานที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกับแขนงวิชา		
1. วารสารศาสตร์	67	35.08
2. การประชาสัมพันธ์	25	13.09
3. การโฆษณา	42	21.99
4. วิทยุและโทรทัศน์	27	14.13
5. ภาพนิ่งและภาพยนตร์	-	-
6. อื่น ๆ	30	15.71

ศูนย์วิทยุโทรทัศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 18 พบว่า จำนวนบัณฑิตนิเทศศาสตร์ของวิทยาลัยครูที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2535 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 198 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71.21) และเป็นชาย (ร้อยละ 28.79)

ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของบัณฑิตขณะที่เรียน อยู่ในวิทยาลัยครู ได้เลือกฝึกงานที่เกี่ยวข้องกับแขนงวิชาการโฆษณามากที่สุด (ร้อยละ 35.35) รองลงมาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับแขนงวิชาวารสารศาสตร์ (ร้อยละ 31.31) และงานที่เกี่ยวข้องกับแขนงวิชา ภาพนิ่งและภาพยนตร์ บัณฑิตเลือกน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.51)

ด้านจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2535 เลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในกรุงเทพมหานคร มากที่สุด (ร้อยละ 89.39) รองลงมาคือ จังหวัดลพบุรี (ร้อยละ 3.02) ส่วนจังหวัดที่น้อยที่สุดมี 5 จังหวัด โดยมีบัณฑิตเลือก ฝึกประสบการณ์วิชาชีพจังหวัดละ 1 คนเท่านั้น (ร้อยละ 0.51) ได้แก่ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดนนทบุรี

ด้านสภาพการมีงานทำ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2535 จำนวน 198 คน มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 96.47) ยังไม่มีงานทำ (ร้อยละ 2.02) และศึกษาต่อระดับปริญญาโท (ร้อยละ 1.51)

ระยะเวลาที่ใช้ในการหางานทำภายหลังจากสำเร็จการศึกษา บัณฑิตส่วนมากได้งานทำภายในระยะเวลา 1-2 เดือนมากที่สุด (ร้อยละ 52.88) รองลงมาใช้เวลา 3-4 เดือน (ร้อยละ 27.22) และใช้เวลามากกว่า 6 เดือนน้อยที่สุด (ร้อยละ 8.38)

ลักษณะงานที่บัณฑิตปฏิบัติในหน่วยงาน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับแขนงวิชาวารสารศาสตร์ มากที่สุด (ร้อยละ 35.08) รองลงมาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับแขนงวิชาการโฆษณา (ร้อยละ 21.99) วิทยุและโทรทัศน์ (ร้อยละ 14.13) และงานที่เกี่ยวข้องกับแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ (ร้อยละ 13.09) และงานที่เกี่ยวข้องกับแขนงวิชาภาพนิ่งและภาพยนตร์ ไม่มีบัณฑิตปฏิบัติงาน ส่วนงานด้านอื่น ๆ (ร้อยละ 15.71) ได้แก่ เลขานุการ งานธุรการ ครูสอนหนังสือ เจ้าหน้าที่-ฝ่ายขาย งานธนาคาร เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม งานสถิติ การตลาด เจ้าหน้าที่วางแผน และพัฒนาธุรกิจ ตรวจสอบชิ้นงานส่งต่างประเทศ และอิมพอร์ต-เอ็กพอร์ต

4.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ บัณฑิต และนักศึกษาปีที่ 4
เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 19. เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับลักษณะของ
หลักสูตรนิเทศศาสตร์

สภาพการเรียนการสอน	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		F	P
	N = 41	N = 350	N = 198	N = 589	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. จุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชา เน้นทักษะในการปฏิบัติ	3.68	0.79	3.49	0.93	3.45	0.85	3.68	0.79	1.18	0.308
2. วิชาพื้นฐานทั่วไปมีประโยชน์ และคุณค่าต่อการดำรงชีวิต	3.44	0.71	3.36	0.78	3.37	0.83	3.37	0.79	0.18	0.838
3. เนื้อหาในหมวดวิชาเฉพาะด้าน เพียงพอสำหรับใช้ประกอบ วิชาชีพ	3.39	0.74	3.02	0.96	3.03	0.85	3.05	0.92	2.98	0.052
4. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 250 ชั่วโมง ช่วยให้นักศึกษา เกิดความรู้ความเข้าใจจน การปฏิบัติงาน	3.74	0.84	3.79	0.85	3.79	0.94	3.79	0.88	0.09	0.915
5. วิทยาลัยฯ เปิดโอกาสให้ นักศึกษาเลือกเรียนวิชาเลือก ในหมวดวิชาเฉพาะด้านได้	2.53	1.16	2.67	1.20	2.33	0.98	2.55	1.13	5.90	0.002**
รวม	-	-	-	-	-	-	3.25	0.59	-	-

**P < .01

จากตารางที่ 19 ผลจากการวิจัย พบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรนิเทศศาสตร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) และเมื่อพิจารณาภาพรวมของทั้ง 3 กลุ่ม แยกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก 1 ข้อ คือข้อ 4 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 250 ชั่วโมง ช่วยให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.79$) นอกนั้นมีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อเดียวคือ ข้อที่ 5 วิทยาลัยครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเรียนวิชาเลือกในหมวดวิชาเฉพาะด้านได้ ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับข้อที่พบความแตกต่าง นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับวิทยาลัยครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเรียนวิชาเลือกในหมวดวิชาเฉพาะด้านได้

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		2.54	2.67	2.33
อาจารย์	2.54	-	0.13	3.21
นักศึกษา	2.67		-	0.34**
บัณฑิต	2.33			-

** P < .01

จากตารางที่ 20 พบว่า นักศึกษาและบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยาลัยครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกเรียนวิชาเลือกในหมวดวิชาเฉพาะด้านได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาเห็นด้วยในข้อนี้ ในระดับปานกลาง และบัณฑิตเห็นด้วยในระดับน้อย เป็นเพราะว่าการเปิดสอนในระยะแรกจำนวนอาจารย์มีน้อย วิทยาลัยครูจึงเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกรายวิชาเรียนได้น้อยกว่าปัจจุบัน บัณฑิตจึงเห็นว่าวิทยาลัยครูเปิดโอกาสให้เลือกรายวิชาได้น้อย

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ

สภาพการเรียนการสอน	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		F	P
	N = 41	N = 350	N = 198	N = 589	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.		
1. มีความรู้ความเข้าใจในระบอบเศรษฐกิจ สังคมและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการดำรงตนให้มีคุณค่าต่อสังคม	3.15	0.73	3.28	0.79	3.52	0.73	3.35	0.78	7.27	0.00**
2. มีความรู้ความเข้าใจในความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันจะมีผลต่อการพัฒนาตนเองและสังคม	3.07	0.75	3.27	0.79	3.36	0.78	3.29	0.79	2.43	0.09
3. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการและการประกอบธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ	2.92	0.72	3.13	0.76	3.31	0.77	3.18	0.77	6.30	0.00**
4. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการทฤษฎี และวิธีการด้านนิเทศศาสตร์	3.80	0.55	3.61	0.75	3.71	0.73	3.66	0.73	1.93	0.15
5. มีความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารงานและการสร้างสรรค์งานด้านนิเทศศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ	3.39	0.73	3.35	0.76	3.48	0.78	3.40	0.77	1.83	0.16
รวม	-	-	-	-	-	-	3.38	0.57	-	-

**P < .01

จากตารางที่ 21 ผลจากการวิจัยพบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรต้องการให้นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และเมื่อพิจารณาในภาพรวมของทั้ง 3 กลุ่ม แยกเป็นรายข้อ พบว่า มีความเห็นในระดับมาก 1 ข้อ คือ ข้อ 4 มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ ทฤษฎี และวิธีการด้านนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 3.66$) นอกนั้นมีความเห็นในระดับปานกลางทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง นักศึกษา และบัณฑิต โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 1 มีความรู้ความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย และการดำรงตนให้มอบคุณค่าต่อสังคม และข้อ 3 มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการ และการประกอบธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับข้อที่พบความแตกต่าง นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 22 และ 23

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเกี่ยวกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจ สังคม และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการดำรงตนให้มอบคุณค่าต่อสังคม

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.15	3.28	3.52
อาจารย์	3.15	-	0.13	3.37**
นักศึกษา	3.28		-	0.24**
บัณฑิต	3.52			-

** P < .01

จากตารางที่ 22 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับนักศึกษาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกี่ยวกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งหวังให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในระบบเศรษฐกิจ สังคมและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย และการดำรงตนให้มอบคุณค่าต่อสังคม โดยบัณฑิตเห็นด้วยกับข้อนี้ ในระดับมาก ในขณะที่อาจารย์และนักศึกษาเห็นด้วยในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าบัณฑิตประเมินความรู้ความเข้าใจในด้านนี้จากการปฏิบัติงานจริง ทำให้ทราบว่าตัวเองมีความรู้-ความเข้าใจในด้านนี้เพียงใด แต่อาจารย์และนักศึกษาประเมินจากความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว บัณฑิตจึงเห็นด้วยในข้อนี้ในระดับมาก

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจใน หลักการจัดการ และการประกอบธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
	\bar{X}	2.92	3.13	3.31
อาจารย์	2.92	-	0.21	0.39**
นักศึกษา	3.13		-	0.18**
บัณฑิต	3.31			-

** P < .01

จากตารางที่ 23 พบว่า มีความเห็นต่างกัน 2 คู่คือ บัณฑิตมีความคิดเห็นแตกต่างจาก อาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างจากนักศึกษามากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกี่ยวกับ เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้มุ่งหวังให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการ และการประกอบธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ โดยบัณฑิตเห็นว่าเนื้อหาตามหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในค่านิยมมากกว่าอาจารย์และนักศึกษา อาจเป็นเพราะว่าบัณฑิตประเมินจากการที่ได้ นำความรู้ในด้านนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงของตัวเองได้ แต่อาจารย์และนักศึกษาประเมินจาก ความเห็นเพียงอย่างเดียว บัณฑิตจึงเห็นด้วยในข้อนี้ในระดับสูงกว่าอาจารย์และบัณฑิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านทักษะ และเทคนิควิธี

สภาพการเรียนการสอน	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		F	P
	N = 41	N = 350	N = 198	N = 589						
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. มีความสามารถในการประยุกต์ ทฤษฎีและหลักการที่ได้ศึกษาไป สู่การปฏิบัติงานอาชีพอย่างมี ประสิทธิภาพ	3.36	0.62	3.33	0.83	3.52	0.79	3.40	0.81	3.70	0.3*
2. มีทักษะในด้านภาษา สามารถ ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี	3.51	0.74	3.30	0.93	3.36	0.98	3.34	0.94	0.94	0.39
3. มีทักษะในการศึกษาหาความรู้ และวิทยาการใหม่ ๆ ด้วยตนเอง	3.24	0.76	3.33	0.80	3.49	0.83	3.38	0.82	2.88	0.06
4. มีความสามารถและเชี่ยวชาญใน การปฏิบัติงานด้านนิเทศศาสตร์	3.41	0.54	3.23	0.82	3.27	0.80	3.26	0.80	0.95	0.39
5. มีความสามารถในการนำความรู้ ด้านนิเทศศาสตร์ไปใช้ในการ พัฒนาสังคมและท้องถิ่น	3.19	0.84	3.33	0.82	3.42	0.80	3.35	0.82	1.66	0.19
6. มีทักษะในการใช้สื่อและวิธีการ สื่อสาร	3.58	0.63	3.52	0.81	3.63	0.76	3.57	0.79	1.03	0.36
รวม	-	-	-	-	-	-	3.38	0.62	-	-

*P < .05

จากตารางที่ 24 ผลจากการวิจัย พบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้นักศึกษามีทักษะและเทคนิควิธีในด้านต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และเมื่อพิจารณาในภาพรวมของทั้ง 3 กลุ่ม แยกเป็นรายข้อ พบว่า มีความเห็นในระดับมาก 1 ข้อ คือ ข้อ 6 มีทักษะในการใช้สื่อและวิธีการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.57$) นอกนั้นมีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 1 ข้อ คือ ข้อ 1 มีความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎี และหลักการที่ได้ศึกษาไปสู่การปฏิบัติงานอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับข้อที่พบความแตกต่าง นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 25

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎีและหลักการที่ได้ศึกษาไปสู่การปฏิบัติงานอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	\bar{X}	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง		
		อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.36	3.33	3.52
อาจารย์	3.36	-	0.03	0.16**
นักศึกษา	3.33		-	0.19**
บัณฑิต	3.52			-

* $P < .05$

จากตารางที่ 25 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในหลักสูตรมุ่งให้นักศึกษามีความสามารถในการประยุกต์ ทฤษฎี และหลักการที่ได้ศึกษาไปสู่การปฏิบัติงานอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ โดยบัณฑิตเห็นด้วยในข้อนี้ในระดับสูงกว่าอาจารย์และนักศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะว่าบัณฑิตประเมินจากการปฏิบัติงานจริงของตัวเอง โดยสามารถนำทฤษฎีและหลักการที่ได้ศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานได้มากจึงประเมินในระดับมาก แต่อาจารย์และนักศึกษาระเมินจากความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว จึงประเมินระดับปานกลาง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนมีเจตคติในด้านต่าง ๆ

สภาพการเรียนการสอน	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		F	P
	N = 41	N = 350	N = 198	N = 589	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.	\bar{X} S.D.		
1. มีเจตคติที่ดี ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรม ในวิชาชีพนิติศาสตร์	3.41	0.77	3.86	0.73	4.03	0.71	3.89	0.74	12.44	0.00**
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.29	0.74	3.61	0.73	3.80	0.75	3.65	0.75	9.37	0.00**
3. มีความสนใจต่อกระแสข่าวสาร ความคิดเห็น และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	3.31	0.84	3.68	0.80	3.84	0.87	3.71	0.84	7.54	0.00**
4. มีจิตสำนึกในการพัฒนาสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	3.19	0.87	3.73	0.75	3.94	0.74	3.77	0.78	17.27	0.00**
5. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และ ตรงต่อเวลา	3.17	0.91	3.80	0.85	4.09	0.91	3.86	0.91	20.61	0.00**
รวม	-	-	-	-	-	-	3.78	0.62	-	-

**P < .01

จากตารางที่ 26 ผลจากการวิจัย พบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระในหลักสูตรมุ่งให้นักศึกษา มีคุณลักษณะและเจตคติในด้านต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) และเมื่อพิจารณาในภาพรวมของทั้ง 3 กลุ่ม แยกเป็นรายกลุ่ม พบว่ามีความคิดเห็นในระดับมากทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ และเมื่อนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟที่ระดับ .05 ผลปรากฏดังตารางที่ 27-31

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษาและบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพนิติศาสตร์

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.41	3.86	4.03
อาจารย์	3.41	-	0.45**	0.62**
นักศึกษา	3.86		-	0.17**
บัณฑิต	4.03			-

** P < .01

จากตารางที่ 27 พบว่า มีความเห็นต่างกัน 3 คู่คือ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์ บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้มุ่งหวังให้นักศึกษามีเจตคติที่ดี ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม และจริยธรรม ในวิชาชีพนิติศาสตร์ โดยบัณฑิตเห็นด้วยในข้อนี้สูงกว่าอาจารย์และนักศึกษา และนักศึกษาเห็นด้วยในข้อนี้สูงกว่าอาจารย์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะบัณฑิตประเมินจากความเห็นที่เกิดจากประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติงานจริงที่รู้สึกกว่าบัณฑิตมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพนิติศาสตร์ จึงประเมินในระดับมากและสูงกว่านักศึกษาและอาจารย์ ขณะที่อาจารย์ประเมินจากความเห็นเพียงอย่างเดียว ส่วนนักศึกษาถึงแม้ว่าประเมินจากความเห็นโดยที่ยังไม่ได้ปฏิบัติงานจริง แต่เป็นการประเมินจากสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	\bar{X}	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง		
		อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.29	3.61	3.80
อาจารย์	3.29	-	0.32**	0.51**
นักศึกษา	3.61		-	0.19**
บัณฑิต	3.80			-

** P < .01

จากตารางที่ 28 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 3 คู่คือ บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยบัณฑิตเห็นด้วยในข้อสูงกว่าอาจารย์และนักศึกษา และนักศึกษาเห็นด้วยในข้อนี้สูงกว่าอาจารย์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าบัณฑิตประเมินจากความเห็นที่เกิดจากการได้ปฏิบัติงานจริง ซึ่งพบว่าตัวบัณฑิตมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ จึงประเมินในระดับมาก ขณะที่อาจารย์ประเมินจากความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว ส่วนนักศึกษาถึงแม้ว่าประเมินจากความเห็นโดยที่ยังไม่ได้ปฏิบัติงานจริง แต่เป็นการประเมินจากสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนมีความสนใจต่อกระแสข่าวสาร ความคิดเห็นและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
	\bar{X}	3.31	3.68	3.84
อาจารย์	3.31	-	0.37**	0.53**
นักศึกษา	3.68		-	0.16**
บัณฑิต	3.84			-

** $P < .01$

จากตารางที่ 29 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 3 คู่คือ บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับนักศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้นักศึกษามีความสนใจต่อกระแสข่าวสารความคิดเห็น และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยนักศึกษามองเห็นด้วยในข้อนี้ในระดับสูงกว่าอาจารย์ และบัณฑิตเห็นด้วยในข้อนี้สูงกว่าอาจารย์และนักศึกษา ซึ่งเป็นเพราะว่า บัณฑิตมีประสบการณ์ในการทำงานและรับรู้ถึงพฤติกรรมของตนเองที่มีความสนใจต่อกระแสข่าวสาร ความคิดเห็นและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจึงประเมินความเห็นในระดับมาก ส่วนนักศึกษามีประเมินจากพฤติกรรมของตนเอง ส่วนอาจารย์ประเมินจากความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการพัฒนาสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.19	3.73	3.94
อาจารย์	3.19	-	0.54**	0.75**
นักศึกษา	3.73		-	0.21**
บัณฑิต	3.94			-

** P < .01

จากตารางที่ 30 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 3 คู่คือ บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับนักศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้นักศึกษามีจิตสำนึกในการพัฒนาสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยบัณฑิตและนักศึกษามองเห็นด้วยในข้อนี้ ในระดับสูงกว่าอาจารย์ และบัณฑิตเห็นด้วยในระดับสูงกว่านักศึกษา อาจเป็นเพราะว่า บัณฑิตประเมินความเห็นจากประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติงานจริง ทำให้ทราบว่าจิตสำนึกในด้านนี้ของตัวเองมีมากจึงประเมินในระดับมาก ส่วนนักศึกษาประเมินจากพฤติกรรมของตัวเอง แต่อาจารย์ประเมินจากความเห็นเพียงอย่างเดียว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิตเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และตรงต่อเวลา

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์ 3.17	นักศึกษา 3.80	บัณฑิต 4.09
อาจารย์	3.17	-	0.63**	0.92**
นักศึกษา	3.80		-	0.29**
บัณฑิต	4.09			-

** P < .01

จากตารางที่ 31 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 3 คู่คือ บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับนักศึกษาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมุ่งให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และตรงต่อเวลา โดยบัณฑิตและนักศึกษาเห็นด้วยในข้อนี้ ในระดับสูงกว่าอาจารย์และบัณฑิตเห็นด้วยในระดับสูงกว่านักศึกษา อาจเป็นเพราะว่าบัณฑิตประเมินความเห็นจากประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานจริง ทำให้ทราบว่าตัวเองมีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลาจึงประเมินด้านนี้ในระดับมากและนักศึกษาประเมินจากพฤติกรรมของตัวเอง ขณะที่อาจารย์ประเมินจากความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 (ต่อ)

สภาพการเรียนการสอน	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		F	P
	N = 41		N = 350		N = 198		N = 589			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
8.1 วารสารศาสตร์	4.29	0.81	3.68	1.02	3.76	0.92	3.76	0.99	6.94	0.00**
8.2 ประชาสัมพันธ์	4.00	0.89	3.63	0.94	3.35	1.01	3.59	0.98	11.08	0.00**
8.3 การโฆษณา	2.80	1.10	2.71	1.06	2.73	1.04	2.73	1.06	0.12	0.88
8.4 ภาพนิ่งและภาพยนตร์	2.34	1.06	2.65	1.11	2.79	1.14	2.68	1.12	2.93	0.05
8.5 วิทยุและโทรทัศน์	2.70	1.16	2.92	1.14	2.83	1.05	2.88	1.11	0.97	0.38
9. มีการเชิญวิทยากรมาบรรยาย เพื่อเสริมความรู้ในรายวิชา ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน	3.43	0.95	3.03	0.99	2.95	0.88	3.04	0.96	4.36	0.01*
10. มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมา บรรยายหรือจัดอภิปรายเกี่ยว กับประเด็นปัญหาทางด้าน นิเทศศาสตร์ให้ผู้เรียนได้ทราบ	3.36	0.99	2.90	0.99	2.70	0.87	2.87	0.97	8.74	0.00**
11. วิทยาลัยครูได้มีการจัด นิทรรศการเพื่อแสดงผลงาน ทางด้านนิเทศศาสตร์ทุกปี	3.60	1.04	3.44	1.19	3.10	1.13	3.34	1.13	6.52	0.00**
12. จัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ ในรายวิชาที่มีความจำเป็นต้อง ศึกษาจากประสบการณ์ตรง	3.68	0.87	2.97	0.99	2.91	0.98	3.00	1.00	10.73	0.00**
รวม	-	-	-	-	-	-	3.29	0.57	-	-

*P < .05

**P < .01

จากตารางที่ 32 ผลจากการวิจัย พบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นในภาพรวมของทั้ง 3 กลุ่ม แยกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก 5 ข้อ คือ ข้อ 1 มีการแจ้งวัตถุประสงค์และวิธีการเรียนให้ทราบในชั่วโมงแรกของการสอนในแต่ละรายวิชา ($\bar{X} = 4.10$) ข้อ 4 มีการมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า เขียนรายงาน และนำมาอภิปรายในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.95$) ข้อ 7 รายวิชาที่มีภาคปฏิบัติจัดให้มีการปฏิบัติเป็นกลุ่ม ($\bar{X} = 3.85$) ข้อ 8 การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติได้มีการฝึกปฏิบัติอย่างมากมายในแขนงวิชาต่อไปนี้ ข้อ 8.1 แขนงวิชาวารสารศาสตร์ ($\bar{X} = 3.76$) ข้อ 8.2 แขนงวิชาประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.59$) ส่วนข้อที่เหลือมีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 1 ข้อ คือ ข้อ 9 มีการเชิญวิทยากรมาบรรยาย เพื่อเสริมความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 จำนวน 8 ข้อ คือ

ข้อ 3 การสอนโดยวิธีบรรยายจะมีสื่อประกอบ

ข้อ 5 การสอนภาคปฏิบัติ เน้นการฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการใช้เครื่องมือ

ข้อ 6 รายวิชาที่มีภาคปฏิบัติ มีการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล

ข้อ 8.1 การสอนภาคปฏิบัติได้มีการฝึกปฏิบัติอย่างมากมายในแขนงวิชาวารสารศาสตร์

ข้อ 8.2 การสอนภาคปฏิบัติได้มีการฝึกปฏิบัติอย่างมากมายในแขนงวิชาประชาสัมพันธ์

ข้อ 10 มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายหรือจัดอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางด้าน

นิเทศศาสตร์ให้ผู้เรียนได้ทราบ

ข้อ 11 วิทยาลัยควรมีการจัดนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานด้านนิเทศศาสตร์ทุกปี

ข้อ 12 จัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ในรายวิชาที่มีความจำเป็นต้องศึกษาจาก

ประสบการณ์ตรง

เมื่อนำข้อที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้ง 9 ข้อ ไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟร์ที่ระดับ .05 ผลปรากฏดังตารางที่ 33-41

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการสอนโดยวิธีบรรยายจะมีสื่อประกอบ

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.82	3.36	3.29
อาจารย์	3.82	-	0.46**	0.53**
นักศึกษา	3.36		-	0.07
บัณฑิต	3.29			-

**p < .01

จากตารางที่ 33 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการสอนโดยวิธีบรรยายจะมีสื่อประกอบ โดยอาจารย์เห็นว่า ในการสอนได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับมาก แต่นักศึกษาและบัณฑิตเห็นว่าปฏิบัติในระดับปานกลางที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาและบัณฑิตประเมินจากสภาพความเป็นจริง ซึ่งอาจารย์ใช้สื่อประกอบการบรรยายน้อยแต่อาจารย์ประเมินตามหลักการ บัณฑิตและนักศึกษาจึงประเมินในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการสอนภาคปฏิบัติ เน้นการฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการใช้เครื่องมือ

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.85	3.21	3.39
อาจารย์	3.85	-	0.64	0.48**
นักศึกษา	3.21		-	0.18**
บัณฑิต	3.39			-

**P < .01

จากตารางที่ 34 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับนักศึกษามากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการสอนภาคปฏิบัติ เน้นการฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการใช้เครื่องมือ โดยอาจารย์เห็นว่าในการสอนได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่าบัณฑิต และบัณฑิตเห็นว่าอาจารย์ได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ประเมินตามหลักสูตร แต่บัณฑิตประเมินตามสภาพจริงซึ่งขาดอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการจึงเน้นการฝึกทักษะได้น้อย ส่วนนักศึกษาประเมินตามสภาพจริงเช่นกัน แต่เนื่องจากปัจจุบันมีนักศึกษามาก การฝึกทักษะจึงทำได้น้อยกว่าบัณฑิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และ
บัณฑิต เกี่ยวกับรายวิชาที่มีภาคปฏิบัติ มีการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.58	3.00	2.82
อาจารย์	3.58	-	0.58**	0.76**
นักศึกษา	3.00		-	0.18
บัณฑิต	2.82			-

**P < .01

จากตารางที่ 35 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับ
อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง
รายวิชาที่มีภาคปฏิบัติมีการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคล โดยอาจารย์เห็นว่า ในการสอนได้
ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ประเมินตามหลักการ
แต่นักศึกษาและบัณฑิตประเมินจากสภาพความเป็นจริง ที่มีการฝึกปฏิบัติเป็นรายบุคคลทำได้น้อย
เนื่องจากขาดอุปกรณ์และเครื่องมือมีไม่เพียงพอ บัณฑิตและนักศึกษาจึงประเมินในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ได้มีการฝึกปฏิบัติ อย่างมากในแขนงวิชาวารสารศาสตร์

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
	\bar{X}	4.29	3.68	3.76
อาจารย์	4.29	-	0.61**	0.53**
นักศึกษา	3.68		-	0.08
บัณฑิต	3.76			-

**P < .01

จากตารางที่ 36 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ นักศึกษามีความแตกต่างกับ อาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างจากอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ใน เรื่องการสอนภาคปฏิบัติได้มีการฝึกปฏิบัติอย่างมากในแขนงวิชาวารสารศาสตร์ โดยอาจารย์ เห็นว่าได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิตและเห็นว่าได้ปฏิบัติในระดับมากที่สุด 3 กลุ่มที่เป็นเช่นนี้เพราะว่านักศึกษาและบัณฑิตพิจารณาจากการเรียนจริงที่แขนงวิชาที่เป็นวิชา เอกจึงฝึกปฏิบัติและเรียนมากกว่าแขนงวิชาอื่น ส่วนอาจารย์นอกจากพิจารณาจากการเรียนแล้ว อาจพิจารณาจากรายวิชาตามหลักสูตรด้วยจึงเห็นว่ามีการฝึกปฏิบัติมากกว่าบัณฑิตและนักศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ได้มีการฝึกปฏิบัติ อย่างมากในแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		4.00	3.68	3.35
อาจารย์	4.00	-	0.32**	0.65**
นักศึกษา	3.68		-	0.33**
บัณฑิต	3.35			-

**P < .01

จากตารางที่ 37 พบว่า มีความเห็นแตกต่าง 3 คู่คือ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์ บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการสอนภาคปฏิบัติได้มีการฝึกปฏิบัติอย่างมากในแขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ โดยอาจารย์เห็นว่า ได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่าบัณฑิตและนักศึกษา ส่วนนักศึกษาเห็นด้วยในข้อนี้ในระดับสูงกว่าบัณฑิตที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า อาจารย์ประเมินจากรายวิชาตามหลักสูตรและยังพิจารณาจากการที่แขนงวิชานี้เป็นทั้งวิชาเอกและวิชาโท จึงมีการฝึกปฏิบัติมาก สำหรับนักศึกษาพิจารณาเพราะมองว่าแขนงวิชานี้เป็นทั้งวิชาเอกและวิชาโทเพียงอย่างเดียวจึงประเมินต่ำกว่าอาจารย์ ส่วนบัณฑิตอาจจะประเมินจากการเรียนจริง ซึ่งขาดห้องปฏิบัติการและเครื่องมือจึงประเมินในระดับปานกลาง

ตารางที่ 38 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับมีการเชิญวิทยากรมาบรรยายเพื่อเสริมความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	\bar{X}	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง		
		อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.43	3.03	2.95
อาจารย์	3.43	-	0.40*	0.48*
นักศึกษา	3.03		-	0.08
บัณฑิต	2.95			-

*P < .05

จากตารางที่ 38 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายเพื่อเสริมความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน โดยอาจารย์เห็นว่า ได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิตที่เห็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ประเมินจากความจำเป็นที่ควรดำเนินการในด้านนี้ ส่วนนักศึกษาและบัณฑิตอาจจะประเมินจากความเป็นจริงซึ่งมีการเชิญวิทยากรน้อยจึงประเมินต่ำกว่าอาจารย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 39 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญบรรยาย หรือจัดอภิปราย เกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางด้านนิเทศศาสตร์ให้ผู้เรียนได้ทราบ

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	\bar{X}	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง		
		อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
	3.36	2.90	2.70	
อาจารย์	3.36	-	0.46**	0.66*
นักศึกษา	2.90		-	0.20
บัณฑิต	2.70			-

**p < .05

จากตารางที่ 39 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญบรรยาย หรือจัดอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางด้านนิเทศศาสตร์ให้ผู้เรียนได้ทราบ โดยอาจารย์เห็นว่า ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิต อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ประเมินจากความคิดเห็นว่าจำเป็นต้องมีการดำเนินการในด้านนี้ ส่วนนักศึกษาและบัณฑิตอาจเห็นว่าในการเรียนได้มีการจัดอภิปรายประเด็นปัญหาด้านนิเทศศาสตร์น้อย จึงประเมินต่ำกว่าอาจารย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 40 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับวิทยาลัยครูได้มีการจัดนิทรรศการ เพื่อแสดงผลงาน ทางด้านนิเทศศาสตร์ทุกปี

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.60	3.44	3.10
อาจารย์	3.60	-	0.16	0.50**
นักศึกษา	3.44		-	0.34**
บัณฑิต	3.10			-

**p < .01

จากตารางที่ 40 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ บัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับ นักศึกษาและบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง วิทยาลัยครูได้มีการจัดนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานทางด้านนิเทศศาสตร์ทุกปี โดยอาจารย์และ นักศึกษาเห็นว่า ได้มีการปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่าบัณฑิตที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า บัณฑิตประเมินจากสภาพความเป็นจริงซึ่งไม่มีการแสดงผลงานหรือไม่ได้แสดงผลงานทุกปีจึงประเมิน ต่ำกว่าอาจารย์ แต่อาจารย์และนักศึกษาระเมินจากความคิดเห็นทั่วไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 41 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ในรายวิชาที่มีความจำเป็นต้องศึกษาจากประสบการณ์ตรง

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.68	2.97	2.91
อาจารย์	3.68	-	0.71	0.77**
นักศึกษา	2.97		-	0.06
บัณฑิต	2.91			-

**P < .01

จากตารางที่ 41 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกันคู่เดียวคือ อาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกับบัณฑิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ในรายวิชาที่มีความจำเป็นต้องศึกษาจากประสบการณ์ตรง โดยอาจารย์เห็นว่า ได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่าและบัณฑิตที่เป็นเช่นนั้นเพราะว่า อาจารย์อาจจะประเมินจากความคิดเห็นว่ามีความจำเป็นในการศึกษานอกสถานที่ จึงประเมินในระดับมาก ส่วนบัณฑิตประเมินจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในระหว่างที่เรียนซึ่งมีการศึกษานอกสถานที่น้อยจึงประเมินในระดับต่ำกว่าอาจารย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 42 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับ
การประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ

สภาพการเรียนการสอน	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		F	P
	N = 41		N = 350		N = 198		N = 589			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. แจงหลักเกณฑ์และวิธีประเมินผล ให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้า	4.29	0.71	3.76	0.93	3.91	0.67	3.85	0.85	8.35	0.00**
2. มีการประเมินผลหลังจากเรียน แต่ละรายวิชาจบแล้ว	4.43	0.59	3.31	1.06	3.34	0.93	3.40	1.03	23.85	0.00**
3. รายวิชาที่มีภาคปฏิบัติการ ประเมินผลจากแบบฝึกปฏิบัติ ทุกครั้ง	4.19	0.67	3.42	0.96	3.44	0.92	3.49	0.95	12.76	0.00**
4. มีการประเมินผลจากการศึกษา ค้นคว้าและเขียนรายงาน	3.92	0.72	3.38	0.86	3.63	0.73	3.51	0.84	11.5	0.00**
5. การประเมินผลโดยใช้ข้อสอบ จะวัดความจำตามเนื้อหา	3.63	0.94	3.55	0.88	3.56	0.83	3.57	0.87	0.15	0.86**
6. การประเมินผลโดยใช้ข้อสอบ จะวัดความเข้าใจและการนำไปใช้	4.00	0.63	3.55	0.91	3.56	0.58	3.59	0.88	4.76	0.00**
7. มีการแจ้งผลการประเมินของ แต่ละรายวิชาในระหว่างเรียน ให้นักศึกษาทราบ	3.85	0.82	3.08	0.93	3.16	0.95	3.17	0.95	12.51	0.00**
8. มีการนำผลการประเมินไปใช้ ประโยชน์เช่นจัดสอนซ่อมเสริม	3.17	1.13	2.47	1.01	2.43	0.93	2.51	1.01	9.76	0.00**
รวม	-	-	-	-	-	-	3.38	0.61	-	-

**P < .01

จากตารางที่ 42 ผลจากการวิจัย พบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นในภาพรวมของทั้ง 3 กลุ่ม แยกเป็นรายข้อ พบว่ามีความคิดเห็นในระดับมาก 4 ข้อ คือ ข้อ 1 แจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้า ($\bar{X} = 3.85$) ข้อ 4 มีการประเมินผลจากการศึกษาค้นคว้าและเขียนรายงาน ($\bar{X} = 3.51$) ข้อ 5 การประเมินผลโดยใช้ข้อสอบจะวัดความจำตามเนื้อหา ($\bar{X} = 3.57$) และข้อ 6 การประเมินผลโดยใช้ข้อสอบจะวัดความเข้าใจและการนำไปใช้ ($\bar{X} = 3.59$) ส่วนข้อที่เหลือมีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 7 ข้อ คือ

- ข้อ 1 แจ้งหลักเกณฑ์และวิธีประเมินผลให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้า
- ข้อ 2 มีการประเมินผลหลังจากเรียนแต่ละรายวิชาจบแล้ว
- ข้อ 3 รายวิชาที่มีภาคปฏิบัติ มีการประเมินผลจากการฝึกปฏิบัติทุกครั้ง
- ข้อ 4 มีการประเมินผลจากการศึกษาค้นคว้า และเขียนรายงาน
- ข้อ 6 การประเมินผลโดยใช้ข้อสอบจะวัดความเข้าใจและการนำไปใช้
- ข้อ 7 มีการแจ้งผลการประเมินของแต่ละรายวิชาในระหว่างเรียนให้นักศึกษาทราบ
- ข้อ 8 มีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ เช่น จัดสอนซ่อมเสริม

เมื่อนำข้อที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้ง 7 ข้อ ไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟที่ระดับ .05 ผลปรากฏดังตารางที่ 43-49

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ กระทำโดยแจ้งหลักเกณฑ์ และวิธีประเมินผลให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้า

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		4.29	3.76	3.91
อาจารย์	4.29	-	0.53**	0.38**
นักศึกษา	3.76		-	0.15
บัณฑิต	3.91			-

**P < .01

จากตารางที่ 43 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง การประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ กระทำโดยแจ้งหลักเกณฑ์และวิธีประเมินผลให้ผู้เรียนได้ทราบล่วงหน้า โดยอาจารย์เห็นว่าได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิตที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าอาจารย์เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนี้โดยตรงจึงประเมินว่าได้ปฏิบัติตามด้านนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิตที่เป็นผู้เรียนซึ่งประเมินตามความเห็นที่พบจริงและประเมินในระดับมากเช่นกันแต่น้อยกว่าอาจารย์

ตารางที่ 44 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับมีการประเมินผลหลังจากเรียนแต่ละรายวิชาจบแล้ว

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	\bar{X}	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง		
		อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
	4.43	4.43	3.31	3.34
อาจารย์	4.43	-	1.12**	0.09**
นักศึกษา	3.31		-	0.03
บัณฑิต	3.34			-

**p < .01

จากตารางที่ 44 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องมีการประเมินผลหลังจากเรียนแต่ละรายวิชาจบแล้ว โดยอาจารย์เห็นว่าได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิตที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่านักศึกษาและบัณฑิตประเมินจากความคิดเห็นทั่วไปจึงประเมินระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์ประเมินจากลักษณะของการเรียนการสอนคือ มีการสอบปลายภาคหลังจากเรียนจบแต่ละรายวิชา ซึ่งสภาพจริงเป็นเช่นนั้นจึงประเมินในข้อนี้ในระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 45 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และ
บัณฑิต เกี่ยวกับรายวิชาที่มีภาคปฏิบัติ มีการประเมินผลจากการศึกษาปฏิบัติ
ทุกครั้ง

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต	
	\bar{X}	4.19	3.42	3.44
อาจารย์	4.19	-	0.77**	0.75**
นักศึกษา	3.42	-	-	0.02
บัณฑิต	3.44	-	-	-

**p < .01

จากตารางที่ 45 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความคิดเห็นแตกต่างกับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องรายวิชาที่มีภาคปฏิบัติ มีการประเมินผลจากการฝึกปฏิบัติทุกครั้ง โดยอาจารย์เห็นว่าได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิตที่เห็นเช่นนี้ เพราะว่าหน้าที่ในการประเมินผลเกี่ยวข้องกับอาจารย์โดยตรง อาจารย์จึงประเมินในระดับมาก ส่วนนักศึกษาและบัณฑิตอาจประเมินจากความเห็นจริงที่เกิดขึ้นจากการเรียนซึ่งอาจารย์ประเมินจากผลการศึกษาและปฏิบัติน้อยจึงประเมินต่ำกว่าอาจารย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 46 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับมีการประเมินผลจากการศึกษาค้นคว้า และเขียนรายงาน

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.92	3.38	3.63
อาจารย์	3.92	-	0.54**	0.29
นักศึกษา	3.38		-	0.25**
บัณฑิต	3.63			-

**p < .01

จากตารางที่ 46 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ นักศึกษามีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับนักศึกษาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง มีการประเมินผลจากการศึกษาค้นคว้าและเขียนรายงาน โดยอาจารย์และบัณฑิต เห็นว่าได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการประเมินเป็นหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์โดยตรง จึงประเมินในระดับมาก ส่วนบัณฑิตประเมินจากสภาพความจริงซึ่งมีการศึกษาค้นคว้ามาก จึงประเมินระดับมากเช่นกัน สำหรับนักศึกษาอาจจะประเมินตามความคิดเห็นเท่านั้นจึงประเมินในระดับปานกลาง ซึ่งประเมินต่ำกว่าอาจารย์และบัณฑิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 47 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับการประเมินผลโดยใช้ข้อสอบจะวัดความเข้าใจและการนำไปใช้

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		4.00	3.55	3.56
อาจารย์	4.00	-	0.45**	0.44**
นักศึกษา	3.55		-	0.01
บัณฑิต	3.56			-

**P < .01

จากตารางที่ 47 พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความคิดเห็นแตกต่างกับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้ข้อสอบ จะวัดความเข้าใจและการนำไปใช้ โดยอาจารย์เห็นว่าได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิตที่เป็นเช่นนี้เพราะอาจารย์ซึ่งเป็นผู้ออกข้อสอบย่อมทราบและเข้าใจในประเด็นนี้ดีกว่านักศึกษาและบัณฑิตจึงประเมินในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิต ส่วนนักศึกษาและบัณฑิตประเมินจากความเห็นเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 48 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับมีการแจ้งผลการประเมินของแต่ละรายวิชาในระหว่างเรียนให้นักศึกษาทราบ

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์ 3.85	นักศึกษา 3.08	บัณฑิต 3.16
อาจารย์	3.85	-	0.77**	0.69**
นักศึกษา	3.08		-	0.08
บัณฑิต	3.16			-

**P < .01

จากตารางที่ 48 พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ นักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกับอาจารย์และบัณฑิตมีความคิดเห็นแตกต่างกับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องมีการแจ้งผลการประเมินของแต่ละรายวิชาในระหว่างเรียนให้นักศึกษาทราบ โดยอาจารย์เห็นว่า ได้ปฏิบัติตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิตที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติจริง มีการแจ้งผลการประเมินให้ทราบน้อย นักศึกษาและบัณฑิตจึงประเมินในระดับปานกลาง ขณะที่อาจารย์ประเมินในระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 49 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และ
บัณฑิต เกี่ยวกับมีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ เช่น จัดสอนซ่อมเสริม

กลุ่มที่เปรียบเทียบ	ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง			
	\bar{X}	อาจารย์	นักศึกษา	บัณฑิต
		3.17	2.47	2.43
อาจารย์	3.17	-	0.70**	0.74**
นักศึกษา	2.47		-	0.04
บัณฑิต	2.43			-

**P < .01

จากตารางที่ 49 พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน 2 คู่คือ นักศึกษามีความเห็นแตกต่าง
กับอาจารย์และบัณฑิตมีความเห็นแตกต่างกับอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ในเรื่อง
มีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ เช่น จัดสอนซ่อมเสริม โดยอาจารย์เห็นว่า ได้ปฏิบัติ
ตามข้อนี้ในระดับสูงกว่านักศึกษาและบัณฑิตที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ามีการนำผลการประเมิน
ไปใช้น้อยหรือไม่มีการนำไปใช้ นักศึกษาและบัณฑิตจึงประเมินในระดับน้อย ขณะที่อาจารย์ประเมิน
ในระดับปานกลาง

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 50 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

สภาพการเรียนการสอน	อาจารย์		นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		F	P
	N = 41	N = 350	N = 198	N = 198	N = 41	N = 350	N = 198	N = 198		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกั จำนวนผู้เรียน	3.56	1.08	3.29	0.97	3.27	0.77	3.30	0.92	0.17	0.84
2. สภาพและลักษณะของห้องเรียน สามารถนำสื่อด้านโสตทัศน- อุปกรณ์มาใช้ได้สะดวก	2.97	1.19	2.93	1.10	2.92	0.91	2.94	1.05	0.03	0.96
3. แสงสว่างภายในห้องเรียนมี ความเหมาะสม	3.41	0.97	3.54	0.87	3.41	0.73	3.49	0.84	1.77	0.17
4. อากาศภายในห้องเรียนสามารถ ถ่ายเทได้ดี	3.48	0.95	3.60	0.91	3.47	0.76	3.55	0.87	1.56	0.21
5. ไม่มีเสียงรบกวนในระหว่าง เรียน	2.85	1.10	2.63	1.07	2.82	0.89	2.71	1.02	2.72	0.07
รวม	-	-	-	-	-	-	3.20	0.72	-	-

จากตารางที่ 50 ผลจากการวิจัย พบว่า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.20$) และเมื่อพิจารณาในภาพรวมของทั้ง 3 กลุ่ม แยกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมาก 1 ข้อ คือ ข้อ 4 อากาศภายในห้องเรียนสามารถถ่ายเทได้ดี ($X = 3.55$) ส่วนที่เหลือมีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.5 ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 51 ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตร

ปัญหา	อาจารย์	
	\bar{X}	S.D.
1. วิทยาลัยครูไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนรายวิชาตามความสนใจ	3.68	1.11
2. รายวิชาที่วิทยาลัยครูจัดให้เรียนบางรายวิชาใช้ประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพพิเศษศาสตร์	2.88	1.25
3. เนื้อหาของบางรายวิชามีมาก และซ้ำซ้อนหรือคาบเกี่ยวกับรายวิชาอื่น	3.29	1.21
4. เนื้อหาของบางรายวิชาไม่เหมาะสมกับสภาพของสังคมปัจจุบัน	2.88	1.12
รวม	3.18	0.93

จากตารางที่ 51 ผลจากการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านหลักสูตรโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์เห็นด้วยว่าเป็นปัญหาในระดับมาก 1 ข้อ คือ

ข้อ 1 วิทยาลัยครูไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนรายวิชาตามความสนใจ ($\bar{X} = 3.68$)

ส่วนข้ออื่น ๆ อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ 52 ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้าน
ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ

ปัญหา	อาจารย์	
	\bar{X}	S.D.
1. ห้องเรียนมีไม่เพียงพอ	3.22	1.31
2. สภาพห้องปฏิบัติการไม่เหมาะกับการเรียนภาคปฏิบัติ	3.95	1.18
3. ไม่มีห้องปฏิบัติการเฉพาะด้าน	3.90	1.30
4. ห้องปฏิบัติการมีห้องเดียวและต้องใช้ร่วมกันทุกวิชา	4.00	1.27
5. มีเสียงรบกวนระหว่างเรียน	3.44	1.01
รวม	3.70	0.90

จากตารางที่ 52 ผลจากการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์เห็นด้วยว่าเป็นปัญหาในระดับมาก 3 ข้อ คือ

ข้อ 2 สภาพห้องปฏิบัติการไม่เหมาะกับการเรียนภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.95$)

ข้อ 3 ไม่มีห้องปฏิบัติการเฉพาะด้าน ($\bar{X} = 3.90$)

ข้อ 4 ห้องปฏิบัติการมีห้องเดียว และต้องใช้ร่วมกันทุกวิชา ($\bar{X} = 4.00$)

ส่วนข้ออื่น ๆ อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลางทุกข้อ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 53 ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้าน
เครื่องมือหรืออุปกรณ์และด้านตำรา

ปัญหา	อาจารย์	
	\bar{X}	S.D.
N = 41		
ด้านเครื่องมือหรืออุปกรณ์		
1. ขาดวัสดุและเครื่องมือในการฝึกภาคปฏิบัติ	3.59	0.97
2. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่มีอยู่บางอย่างคุณภาพ ค่อนข้างต่ำ	3.46	1.10
3. เครื่องมือที่ทันสมัยและเจืออำนาจต่อการฝึก ภาคปฏิบัติมีน้อยหรือไม่มีเลย	3.71	0.96
รวม	3.59	0.94
ด้านตำราที่ใช้ศึกษาค้นคว้า		
1. ตำราที่มีอยู่เก่าและล้าสมัย	3.39	1.12
2. ตำราที่ใช้ศึกษาค้นคว้าแต่ละรายวิชามีไม่เพียงพอ	3.44	1.05
3. ตำราที่มีอยู่มีเนื้อหาส่วนน้อยที่ตรงตามหลักสูตร	3.32	1.04
4. บางรายวิชาที่เปิดสอนไม่มีตำราเพื่อใช้ศึกษาค้นคว้า	3.17	1.30
รวม	3.33	0.96

จากตารางที่ 53 ผลจากการวิจัย พบว่า

ด้านเครื่องมือหรืออุปกรณ์ ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนในด้านนี้ เมื่อพิจารณาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์เห็นด้วยว่าเป็นปัญหาในระดับมาก 2 ข้อ คือ

ข้อ 1 ขาดวัสดุและเครื่องมือในการฝึกภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.59$)

ข้อ 3 เครื่องมือที่ทันสมัยและเอื้ออำนวยต่อการฝึกภาคปฏิบัติมีน้อยหรือไม่มีเลย ($\bar{X} = 3.71$)

ส่วนข้ออื่น ๆ อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลางทุกข้อ

ด้านตำราที่ใช้ศึกษาค้นคว้า ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาด้านนี้ เมื่อพิจารณาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) และเมื่อพิจารณาเห็นรายข้อ พบว่า อาจารย์เห็นด้วยว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางทุกข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 54 ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
ด้านกิจกรรมการเรียน และด้านการศึกษาดูงาน

ปัญหา	อาจารย์	
	\bar{X}	S.D.
ด้านกิจกรรมการเรียน		
1. เวลาสำหรับการเรียนภาคปฏิบัติแต่ละครั้งไม่เพียงพอ	2.76	1.11
2. การจัดกิจกรรมเสริมขาดงบประมาณสนับสนุนจากวิทยาลัย	3.61	1.16
3. ขาดวิทยากรที่เชี่ยวชาญเพื่อ เสริมความรู้ให้กับนักศึกษา	3.39	1.22
รวม	3.25	0.99
ด้านการศึกษาดูงาน		
1. การนำนักศึกษาไปศึกษาดูงานไม่ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการ	2.59	1.20
2. สถาบันไม่สนับสนุนด้านพาหนะในการไปศึกษาดูงาน	3.20	1.12
3. การศึกษาดูงานนอกสถานที่ทำได้น้อย	3.12	1.10
รวม	2.97	0.93

จากตารางที่ 54 ผลการวิจัย พบว่า

ด้านกิจกรรมการเรียน ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนในด้านนี้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์เห็นด้วยว่าเป็นปัญหในระดับมาก 1 ข้อ คือ

ข้อ 2 การจัดกิจกรรมเสริมขาดงบประมาณสนับสนุนจากวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.61$)

ส่วนข้ออื่น ๆ อาจารย์เห็นด้วยในระดับปานกลางทุกข้อ

ด้านการศึกษาดูงาน ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหในด้านนี้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหในระดับปานกลางทุกข้อ

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 55 ความคิดเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

ปัญหา	อาจารย์	
	\bar{X}	S.D.
1. นักศึกษาไม่สามารถฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้ตาม ความสนใจ เนื่องจากสถานประกอบการมีจำกัด	2.88	0.87
2. สถานประกอบการบางแห่งไม่ให้ความร่วมมือในการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา	2.73	0.90
3. แหล่งฝึกงานมอบหมายงานที่ไม่เกี่ยวกับด้านนิเทศศาสตร์ ให้นักศึกษา ทำให้ต้องเปลี่ยนที่ฝึกงานใหม่	2.66	0.88
4. แหล่งฝึกงานบางแห่งอยู่นอกเขตพื้นที่รับผิดชอบของ วิทยาลัย ไม่สะดวกในการเดินทางของนักศึกษาและ อาจารย์นิเทศ	3.02	1.06
รวม	2.82	0.74

จากตารางที่ 55 ผลจากการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหา
การจัดการเรียนการสอนในด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 2.82$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์มีความเห็นว่าเป็นปัญหา
ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ 56 ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านนักศึกษา

ปัญหา	อาจารย์ N = 41	
	\bar{X}	S.D.
ด้านอาจารย์ผู้สอน		
1. จำนวนอาจารย์มีไม่เพียงพอ	2.93	1.47
2. อาจารย์ขาดประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพพิเศษศาสตร์	2.98	1.17
3. อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมีน้อย	3.05	1.26
4. ภาระงานสอนของอาจารย์มีมากทำให้หุ้มเทเวลาให้กับการสอนได้ไม่เต็มที่	3.12	1.23
รวม	3.02	1.01
ด้านนักศึกษา		
1. นักศึกษาขาดความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม	3.10	0.92
2. นักศึกษาขาดความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.32	0.91
รวม	3.21	0.84

จากตารางที่ 56 ผลจากการวิจัยพบว่า

ด้านอาจารย์ผู้สอน อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านนี้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์มีความเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลางทุกข้อ

ด้านนักศึกษา อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านนี้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อาจารย์มีความคิดเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน

ศูนย์วิทยพัธพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 57 ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
ด้านการประเมินผล

ปัญหา	อาจารย์	
	\bar{X}	S.D.
1. ไม่มีการแจ้งเกณฑ์และวิธีการประเมินผลของแต่ละรายวิชาให้นักศึกษาทราบก่อนสอน	2.12	0.90
2. การประเมินผลแต่ละครั้งของรายวิชาที่เรียน (ยกเว้นสอบปลายภาค) ไม่มีการแจ้งผลให้ผู้เรียนทราบ เพื่อ	2.22	0.94
รวม	2.17	0.85

จากตารางที่ 57 ผลจากการวิจัย พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนในด้านการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์เห็นว่าเป็นปัญหาระดับปานกลางทุกข้อ

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.6 ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา และบัณฑิต เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 58 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิตเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านการเลือกวิชาเรียน

สภาพปัญหา	นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		t
	N = 350		N = 198		N = 548		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. วิทยาลัยครูไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนรายวิชาตามความสนใจ	3.74	1.00	3.71	1.05	3.73	1.08	0.34
2. วิทยาลัยครูเปิดโอกาสให้เลือกรายวิชาที่เรียน แต่ นักศึกษาเลือกไม่ได้ เพราะเวลาเรียนตรงกัน	3.20	1.00	3.15	1.03	3.18	1.01	1.68
รวม	-	-	-	-	3.42	0.80	-

จากตารางที่ 58 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเลือกวิชาเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) และเมื่อความเห็นแยกเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาและบัณฑิต เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมาก 1 ข้อ คือ วิทยาลัยครูไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนรายวิชาตามความสนใจ ($\bar{X} = 3.73$)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 59 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน ด้านห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ

สภาพปัญหา	นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		t
	N = 350		N = 198		N = 548		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ห้องเรียนไม่เพียงพอ	3.10	1.10	2.54	1.15	2.90	1.15	5.66**
2. ห้องเรียนมีขนาดเล็กไม่พอ กับจำนวนนักศึกษา	2.97	0.99	2.46	1.13	2.79	1.07	5.47**
3. ไม่มีห้องปฏิบัติการเฉพาะด้าน	4.00	1.14	4.12	1.10	4.04	1.12	-1.17
4. ห้องปฏิบัติการมีห้องเดียวและ ต้องใช้ร่วมกันทุกวิชา	3.82	1.10	3.91	1.12	3.85	1.11	-0.90
5. มีเสียงรบกวนระหว่างเรียน	3.57	0.99	2.81	1.04	3.29	1.07	8.47**
รวม	-	-	-	-	3.37	0.76	-

**P < .01

จากตารางที่ 59 ผลจากการวิจัย พบว่า นักศึกษาและบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมแยกเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาและบัณฑิต เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมาก 2 ข้อ และเป็นความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 2 ข้อ คือ

ข้อ 3 ไม่มีห้องปฏิบัติการเฉพาะด้าน ($\bar{X} = 4.04$, $t = -1.17$)

ข้อ 4 ห้องปฏิบัติการมีห้องเดียว และต้องใช้ร่วมกันทุกวิชา ($\bar{X} = 3.85$, $t = -0.90$)

ข้ออื่น ๆ มีความเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลางทุกข้อ และนักศึกษามีความเห็นแตกต่างจากบัณฑิตทุกข้อ โดยที่นักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับสูงกว่าบัณฑิตทั้ง 3 ข้อ

ตารางที่ 60 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอน
ด้านเครื่องมือหรืออุปกรณ์และด้านตำราประกอบการศึกษาค้นคว้า

สภาพปัญหา	นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		t
	N = 350		N = 198		N = 548		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านเครื่องมือหรืออุปกรณ์							
1. ขาดวัสดุและเครื่องมือในการฝึกภาคปฏิบัติ	4.21	1.01	4.25	1.03	4.22	1.02	-0.43
2. เครื่องมือที่มีอยู่มีสภาพเก่าและชำรุด	3.98	0.98	3.96	0.98	3.97	0.98	0.27
3. อุปกรณ์ทันสมัยและเอื้ออำนวยต่อการฝึกภาคปฏิบัติมีน้อย	4.10	1.05	4.38	0.90	4.20	1.01	-3.17**
รวม	-	-	-	-	4.13	0.89	-
ด้านตำราประกอบการศึกษาค้นคว้า							
1. ตำราที่ใช้ศึกษาค้นคว้าแต่ละรายวิชามีไม่เพียงพอ	3.70	0.93	3.42	0.96	3.60	0.95	3.33**
2. บางรายวิชาที่เปิดสอนไม่มีตำราเพื่อใช้ศึกษาค้นคว้า	3.59	1.01	3.22	1.03	3.46	1.03	4.08**
รวม	-	-	-	-	3.53	0.90	-

**P < .01

จากตารางที่ 60 ผลจากการวิจัยพบว่า

ปัญหาด้านเครื่องมือหรืออุปกรณ์ นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นในด้านนี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยรวม พบว่า เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด 3 ข้อ คือ

ข้อ 1 ขาดวัสดุและเครื่องมือในการฝึกภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.22$)

ข้อ 2 เครื่องมือที่มีอยู่มีสภาพเก่าและชำรุด ($\bar{X} = 3.97$)

ข้อ 3 อุปกรณ์ทันสมัยและเอื้ออำนวยต่อการฝึกภาคปฏิบัติมีน้อย ($\bar{X} = 4.20$)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อเดียวคือ ข้อ 3 โดยบัณฑิตเห็นว่า เรื่องนี้เป็นปัญหาในระดับสูงกว่านักศึกษา

ปัญหาด้านตำราประกอบการศึกษาค้นคว้า นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นโดยรวมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยรวม พบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก 1 ข้อ คือ

ข้อ 1 ตำราที่ใช้ศึกษาค้นคว้าแต่ละรายวิชามีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.60$)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 2 ข้อ โดยนักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับที่สูงกว่าบัณฑิตทั้ง 2 ข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 61 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียน การสอน ด้านกิจกรรมการเรียน และด้านการศึกษาดูงาน

สภาพปัญหา	นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		t
	N = 350		N = 198		N = 548		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านกิจกรรมการเรียน							
1. เวลาสำหรับการฝึกภาคปฏิบัติ แต่ละครั้งไม่เพียงพอ	3.69	0.91	3.47	1.06	3.61	0.97	2.62**
2. การฝึกปฏิบัติ เป็นกลุ่มไม่ค่อย ได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงาน ในกลุ่ม	3.49	1.04	3.17	1.19	3.37	1.11	3.33**
3. ไม่มีการเชิญวิทยากรหรือ ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ เสริม	3.20	0.92	3.15	0.92	3.18	0.92	0.62
รวม	-	-	-	-	3.39	0.72	-
ด้านการศึกษาดูงาน							
1. การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทำได้น้อยมาก	3.654	0.98	3.51	1.07	3.52	1.01	0.36
2. แหล่งศึกษาดูงานไม่สัมพันธ์ กับเนื้อหาวิชาที่เรียน	2.89	1.00	2.50	0.97	2.81	1.02	5.42**
รวม	-	-	-	-	3.17	0.83	-

**P < .01

จากตารางที่ 61 ผลจากการวิจัยพบว่า

ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียน นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยรวม พบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก 1 ข้อ คือ

ข้อ 1 เวลาสำหรับการฝึกภาคปฏิบัติแต่ละครั้งไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.60$)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2 ข้อ คือ ข้อ 1 และข้อ 2 โดยนักศึกษาเห็นว่าทั้งข้อ 1 และข้อ 2 เป็นปัญหาในระดับที่สูงกว่าบัณฑิต

ปัญหาด้านการศึกษาคุณงาน นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยรวม พบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก 1 ข้อ คือ

ข้อ 1 การศึกษาคุณงานนอกสถานที่ทำได้น้อยมาก ($\bar{X} = 3.52$)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 1 ข้อ คือข้อ 2 โดยนักศึกษาเห็นว่าข้อนี้เป็นปัญหาในระดับที่สูงกว่าบัณฑิต

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 62 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียน การสอน ด้านแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

สภาพปัญหา	นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		t
	N = 350		N = 198		N = 548		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ							
1. การเดินทางติดต่อแหล่งฝึกงาน ไม่ได้ได้รับความสะดวก	3.52	1.03	2.85	1.23	3.28	1.15	6.77**
2. แหล่งฝึกงานไม่ให้ความร่วมมือ ในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน	3.37	1.11	2.69	1.22	3.13	1.19	6.65**
3. นักศึกษาไม่สามารถเลือกแหล่ง ฝึกงานได้ตามความสนใจ เพราะแหล่งฝึกงานมีจำกัด	3.25	1.10	2.81	1.26	3.09	1.18	4.27
4. นักศึกษาไม่ทราบว่าแหล่ง ฝึกงานใดบ้าง	3.02	1.08	2.77	1.23	2.93	1.14	2.44*
รวม	-	-	-	-	3.11	0.93	-

*P < .05

**P < .01

จากตารางที่ 62 ผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษาและบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) และเมื่อพิจารณา ความคิดเห็นโดยรวม แยกเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง ทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อที่ 4 ส่วนข้อที่เหลือมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ข้อ โดยนักศึกษาเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับสูงกว่า บัณฑิตทุกข้อ

ตารางที่ 63 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียน การสอน ด้านความสนใจในการศึกษาค้นคว้าและการเข้าร่วมกิจกรรมของ นักศึกษา

สภาพปัญหา	นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		t
	N = 350		N = 198		N = 548		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. นักศึกษาขาดความสนใจในการ เข้าร่วมกิจกรรม	3.17	1.03	3.03	1.06	3.12	1.04	1.46
2. นักศึกษาขาดความกระตือรือร้น ในการศึกษาค้นคว้า	3.31	1.03	3.07	1.19	3.22	1.09	2.46*
รวม	-	-	-	-	3.17	0.99	-

*P < .05

จากตารางที่ 63 ผลจากการวิจัย พบว่า นักศึกษาและบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาด้านความสนใจในการศึกษาค้นคว้าและการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นแยกเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาและ บัณฑิต เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 2 โดยนักศึกษาเห็นว่า นักศึกษาขาดความกระตือ- รือร้นในการศึกษาค้นคว้า เป็นปัญหาในระดับสูงกว่าบัณฑิต

ตารางที่ 64 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียน การสอน ด้านการประเมินผล

สภาพปัญหา	นักศึกษา		บัณฑิต		รวม		t
	N = 350		N = 198		N = 548		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ไม่มีการแจ้งเกณฑ์และวิธีการ ประเมินผลของแต่ละรายวิชา ให้นักศึกษาทราบก่อนการสอน	2.83	0.97	2.18	0.88	2.59	0.99	7.80**
2. การประเมินผลแต่ละครั้งของ รายวิชาที่เรียน (ยกเว้นสอบ ปลายภาค) ไม่มีการแจ้งผล ให้ผู้เรียนทราบเพื่อปรับปรุง ตัวเอง	3.23	1.05	2.54	1.12	2.98	1.13	7.32**
รวม	-	-	-	-	2.79	0.90	-

**P < .01

จากตารางที่ 64 ผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษาและบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาด้านการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$) และเมื่อพิจารณา ความคิดเห็นแยกเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาและบัณฑิต เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า มีความเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 2 ข้อ โดยนักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหาในระดับสูงกว่า บัณฑิตทุกข้อ

4.7 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพและการทำงาน

ตารางที่ 65 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	บัณฑิต	
	\bar{X}	S.D.
	N = 198	
1. การติดต่อเพื่อขอฝึกงานกับสถานประกอบการหรือหน่วยงานสามารถติดต่อได้ง่ายและสะดวก	3.28	0.99
2. แหล่งฝึกงานมีเพียงพอสำหรับนักศึกษาที่จะเลือกฝึกงานได้ตามความสนใจของแต่ละคน	3.28	0.95
3. รูปแบบของการฝึกงานเป็นไปตามสภาพของงานที่หน่วยงานนั้นดำเนินการอยู่แล้ว	4.05	0.80
4. สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการฝึกงานนักศึกษาเป็นอย่างดี	3.78	0.84
5. ระยะเวลาฝึกงาน 250 ชั่วโมง ทำให้นักศึกษาฝึกงานได้รับประสบการณ์มากพอ	3.41	0.97
6. สถานประกอบการสามารถจัดงานให้นักศึกษาฝึกได้ครบทั้ง 250 ชั่วโมง อย่างเพียงพอ	3.65	1.00
7. เครื่องมือและอุปกรณ์ในหน่วยงานที่ท่านฝึกงานมีความเหมาะสมและทันสมัย	3.76	0.97
รวม	3.60	0.66

จากตารางที่ 65 ผลจากการวิจัยพบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า บัณฑิตเห็นด้วยในระดับมาก 4 ข้อ คือ

ข้อ 3 รูปแบบของการฝึกงานเป็นไปตามสภาพของงานที่หน่วยงานนั้นดำเนินการอยู่แล้ว ($\bar{X} = 4.05$)

ข้อ 4 สถานประกอบการให้ความสำคัญร่วมมือในการฝึกงานนักศึกษาเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.78$)

ข้อ 6 สถานประกอบการสามารถจัดงานให้นักศึกษาฝึกได้ครบทั้ง 250 ชั่วโมงอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.65$)

ข้อ 7 เครื่องมือและอุปกรณ์ในหน่วยงานที่ไปฝึกงานมีความเหมาะสมและทันสมัย ($\bar{X} = 3.76$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 66 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำงาน

สภาพการทำงาน	บัณฑิต	
	\bar{X}	S.D.
1. ผู้ประกอบการยอมรับและให้ความเชื่อถือในการปฏิบัติงานของบัณฑิตนิเทศศาสตร์จากวิทยาลัยครู	3.44	0.83
2. ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกงานนำมาประยุกต์ใช้กับงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี	3.68	0.89
3. ท่านมีความภาคภูมิใจที่เป็นบัณฑิตนิเทศศาสตร์ของวิทยาลัยครู	4.32	0.78
4. หากมีโอกาสให้เลือกงานได้ ท่านจะเลือกงานอื่นที่มีชื่อนิเทศศาสตร์ทันที เพราะไม่ชอบงานนิเทศศาสตร์	1.47	0.70
รวม	3.23	0.48

จากตารางที่ 66 ผลจากการวิจัยพบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า บัณฑิตเห็นด้วยในระดับมาก 2 ข้อ คือ

ข้อ 2 ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกงาน นำมาประยุกต์ใช้กับงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.68$)

ข้อ 3 บัณฑิตมีความภาคภูมิใจที่เป็นบัณฑิตนิเทศศาสตร์ของวิทยาลัยครู ($\bar{X} = 4.32$)

บัณฑิตเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุดคือ ข้อ 4 หากมีโอกาสให้เลือกงานได้ จะเลือกงานอื่นที่มีชื่อนิเทศศาสตร์ทันที เพราะไม่ชอบงานนิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 1.47$)